

Bruidsvlucht.

Versie 1 maart 2006

Marieke van der Pol, voor IDtv-Film.

HEDEN, APRIL. NEW ZEALAND, EXT. WIJNGAARD MARTINBOROUGH- DAG.

Een ochtend in april. De vroege zon zet de velden van een uitgestrekte wijngaard in laag, vlamvend herfstlicht. Aan de horizon staat een schitterend landhuis.

Trossen druiven hangen zwaar aan de struiken. Het witte gaas dat als een bruidssluijer zonder einde over de rijen wijnstruiken gedrapeerd is, beweegt zacht in de wind. Af en toe klinkt het droge geluid van een schot.

HEDEN, APRIL. EXT. VILLA FRANK EN WIJNVELDEN. DAG.

Uit de zware voordeur van het landhuis komt een Malboro Man op leeftijd. (FRANK, 75) Een indrukwekkende gestalte, stoer en rustig tegelijk, nonchalant gekleed, alles van goede kwaliteit. Hij zet zijn doorleeft hoed op het hoofd, als een cowboy.

Hij stapt in een kleine open terreinwagen en rijdt over de lange verlaten weg die van het huis naar het bedrijf voert. Het pad voert hem langs de 'sluiers'. In de verte glinsteren de fermentatiesilo's in de zon. Op het geluid van de schoten reageert hij niet.

HEDEN, APRIL. NZ. EXT. WIJNGAARD - DAG.

Een bloeiend bedrijf. Alles straalt succes en dynamiek uit. Overall het vignet 'Druivebloed'. Frank rijdt rustig over zijn bedrijfsterrein op weg naar de uitgang. Diverse grote gebouwen: voorraadschuren met langs de muur imposante hoeveelheden gestapelde wijnvaten, een wijnproeverij waar een groep TOERISTEN door een WERKSTUDENT (KRIS MOSES, 22) naar binnengeleid wordt, een winkel, het restaurant, het gasthuis, de kwekerij, de enorme zilverglanzende silo's, het kantoor. Overall WERKNEMERS, STUDENTEN, enkele Aziatische gezichten, Maori's. Her en der hangen posters waarop een foto van Frank als jongeman met net zo'n hoed op en leunend tegen een stapel kratten.

'Een halve eeuw Druivebloed' staat er op.

Frank neemt zijn hoed af voor de VROUWEN die in het kantoor zitten. Ze lachen en zwaaien naar hem. Verderop staan vrachtwagens waar kratten wijn in getakeld worden door CELLARHANDS in overalls. Iedereen groet Frank respectvol. Hij groet vriendelijk terug.

Bezoekers parkeren hun auto's onder het grote welkomstbord, waar "Druivebloed" op staat. Er staan ook tourbussen. Frank rijdt in rustig tempo langs en geniet even van de aanblik van jonge TOERISTES die uit de bus stappen.

Dan rijdt hij het grote hek uit en draait de weg op. Geeft gas.

HEDEN, APRIL, NZ. EXT. WIJNGAARD VELDEN, HUIS MOZIE. DAG

De wagen rijdt langs de wijngaard. Nu is te zien hoe eindeloos de wijnvelden van Frank zich uitstrekken. Hij let er niet speciaal op, kent het tenslotte wel.

Plotseling zakt zijn hoofd naar voren, alsof het te zwaar voor zijn nek is geworden.

Zijn lichaam zakt scheef achter het stuur weg. De wagen zwenkt van de weg af, het heuvelachtige terrein in, en dan met een enorme vaart heuvelafwaarts.

De wielen trekken meterslang scheurende sluiers met zich mee. Krakend breken takken onder de banden. Als een vernielzuchtig monster dendert de auto door en rijdt zonder vaart te minderen op een grote boom af.

Na de dreun: stilte. Af en toe het droge geluid van een schot. In de velden hangen slierten vuil sluiernet, wreed aan stukken getrokken, willekeurig over en tussen de struiken.

BRUIDSVLUCHT

Titelsequentie.

HEDEN, APRIL. NZ. AUCKLAND. INT. BRUIDSZAAK ESTHER. DAG.

Een deur gaat open in een onverlicht bruidsatelier. In het donker staan de poppen in bruidsjurken, elegant en levenloos.

Iemand doet de TL verlichting in de plafondplaten aan. Eén voor één knipperen ze aan. Een oude dame (ESTHER, 70), perfect opgemaakt en met geverfd zwart haar, zet de hifi aan. Meteen klinkt, beschaafd zacht, muzak door de zaak, een opgewekte samba "Mas que nada."

Esther is theatraal gekleed, met grote sieraden. Ze loopt over het dikke blauwe tapijt door de zaak en knipt overal het licht aan, tot de ruimte in een combinatie van TL - en kroonluchterlicht baadt. Er is geen etalage, voor de ramen

hangen witte vitrages en blauwfluwelen draperieën. Overal bruidsluiers, bruidsstoffen, bruidsjurken, bruidsschoenen. Alles prachtig gedrapeerd en uitgestald.

Het is een doodstille droomwereld waar ze zich door beweegt, maar haar handelingen zijn efficiënt. Ze begint aan een gewone werkdag in haar winkel, daar is niets dromerigs aan.

Ze loopt naar de ingang van de zaak (die uitkomt in een hal van een flatgebouw) en ontdoet de deur van zware sloten. Bukt zich naar de post op de mat. Bovenop ligt een rouwbrief met het vignet 'Druivebloed'. Geadresseerd aan "Mrs. Esther Cahn". Haar hand pakt de brief.

HEDEN, HOLLAND, BAARN. EXT. - TUIN MARJORIE - DAG.

De handen van een pittige, Goois-deftige dame op leeftijd (MARJORIE, 70) openen zo'n zelfde rouwbrief, dit keer geadresseerd aan 'Mrs. Marjorie Doorman-Mullin'. Om haar pols de lus van een hondenriem.

Marjorie - die tamelijk gezet is - heeft met haar Golden Retriever gewandeld en staat nu in haar tuin, bij haar brievenbus. Ze leest de rouwbrief.

Plotseling ziet de hond iets waar hij op af moet. Hij trekt onverwacht hard aan de lijn.

Marjorie gaat in één klap onderuit.

HEDEN, NZ, GREYMOUTH/ INT. KEUKEN ADA. DAG.

Zo'n zelfde envelop ligt geopend op een keukentafel. 'Mrs. Ada Visser - Van Holland' lezen we. Daarnaast ligt de annonce. Boven de woorden 'Frank de Rooy' is het vignet 'Druivebloed' te zien. Een oude hand (ADA, 70) strijkt liefdevol over het papier.

Ada, diep in gedachten, zit in haar keuken. Ze draagt eenvoudige kleding en heeft een schort voor, maar het is duidelijk dat ze vroeger een heel mooie vrouw is geweest.

Een oude man staat in de deuropening. Het is DERK (75). Hij kijkt aandachtig naar zijn echtgenote.

Als die zich bewust wordt van zijn aanwezigheid, staat ze op, vouwt de brief in elkaar en gooit hem in de vuilnisbak.

Derk draait zich hoofdschuddend om en verdwijnt de gang in.

Zodra hij uit het zicht is, haalt Ada de rouwbrief uit de vuilnisbak.

HEDEN. NDL. EXT. - SCHIPHOL - DAG.

Een grote auto staat voor de ingang van de vertrekhal. Een groepje mensen er bij, en een kar met bagage.

MARJORIE - haar arm in een mitella - staat ongeduldig te wachten op de innige afscheidsomhelzing van haar zoon (BOB, 50) en haar schoondochter (VROUW BOB, 45).

Even later loopt ze naast haar zoon naar de vertrekhal. Bob duwt de bagagekar. Ze wuiven nog één keer naar zijn vrouw, die hen bij de auto nakijkt.

Dan haakt Marjorie haar gezonde arm bezitterig door die van haar zoon en duwt hem naar binnen.

HEDEN, NZ, EXT. VliegVeld AUCKLAND. DAG.

Een groot en druk internationaal vliegveld. ESTHER, met vuurrood gestifte mond, loopt in de richting van het gebouw waar 'Domestic Flights' opstaat. Een blauw geverfde lijn op de grond leidt daar naar toe.

Zij heeft een chique koffer op wielletjes bij zich en loopt precies over de lijn.

HEDEN, NZ. EXT. VliegVeld HOKITIKA. DAG.

ADA komt uit het kleine luchthavengebouwtje en loopt (samen met drie ZAKENMANNEN) naar het binnenlandse vliegtuigje dat haar naar Auckland zal brengen. Ze laat haar boardingpass uit haar hand vallen. De wind krijgt er vat op. Onhandig gaat ze er achteraan. De STEWARD helpt haar. Ze lacht verlegen.

HEDEN, LUCHTRUIM. DAG/NACHT.

Kruislingse beelden van de vliegtuigen waar Ada, Esther en Marjorie zich in bevinden. Een groot KLM toestel in de nacht, en twee verschillende *Air New Zealand* binnenlandse vluchten overdag.

Donker. Einde titelsequentie.

Het geluid van de motoren gaat over in:

Oktober 1953, ENGELAND. EXT. - VliegVeld LONDON - DAG

Het geluid van harde wind en vliegtuigmotoren die stationair draaien. Een opgewonden verslaggever probeert daar bovenuit te komen als hij in een camera op driepoot-statief spreekt.

VERSLAGGEVER

Het waait hier in Londen, waar nu langzamerhand het grote moment nadert waarop de hertog van Gloucester het startsein zal geven voor de grootste luchtrace ter wereld: de *great air race* van Londen naar Christchurch, Nieuw Zeeland, een afstand van 19.000 kilometer.

Een stralend bruidje (MARJORIE, 21) staat te poseren vóór een groot KLM toestel waarop het getal 21 staat en met grote letters: De Vliegende Hollander. Ze moet haar sluier en boeket stevig vasthouden. De fotografen laten haar steeds opnieuw zwaaien en iedere keer wappert haar sluier dan voor haar gezicht. Het is een heel gevecht. Toch blijft ze enthousiast.

Er zijn meer belangstellenden, waaronder een opvallend geklede jonge vrouw. Ze heeft een bos donkere krullen en een vuurrood gestifte mond. Draagt een wijde broek, hoge hakken. Het is ESTHER(22). Vlak bij haar staat nog een jonge vrouw, (ADA, 18) Ze is armoedig gekleed, te dunne jas over katoenen jurk. Ze ziet er bleek, ziek en vooral verdrietig uit. Wel is ze erg mooi. De ogen van de meisjes dwalen regelmatig af naar een knappe jongeman die verderop in zijn eentje staat (FRANK, 25). Zijn kleren zijn versleten chique. Hij bekijkt het poseren met enige spot in zijn ogen.

Links van het Nederlandse toestel staat een Engels vliegtuig: de Viscount. Rechts een Nieuw Zeelands toestel: the Hastings. Van alledrie de toestellen draaien de motoren warm, wat een oorverdovend lawaai veroorzaakt. Over de beelden heen horen we van tijd tot tijd de stem van de verslaggever, die met zijn ploeg aan het Polygoon journaal werkt.

STEM VERSLAGGEVER

Het Nederlandse vrachttoestel, deze Liftmaster, is omgebouwd tot passagiersvliegtuig. Nederland doet mee in de handicapsection, samen met de Engelse Viscount en de Nieuw Zeelandse Hastings.

Het is druk op het vliegveld. De gezagvoerder schudt voor de pers de handen van de hertog en andere gezaghebbers. Een *brass band* speelt, er gaan glazen champagne rond. Opgewonden gezichten. Frank verwijdert zich van het poseren en wandelt op zijn gemak langs de feestelijkheden, blijft even staan kijken bij een schilder die het Nederlandse toestel op een doek vereeuwigt. Drie paar meisjesogen kijken hem na.

STEM VERSLAGGEVER

Wie zijn de uitverkorenen die deze race als passagiers mogen meemaken? Die zich aanmeldten voor emigratie op het moment dat de KLM haar wedstrijdtoestel moest vullen? Die niet - zoals velen voor hen - een overtocht van zes weken op een deinend schip hoeven te maken, maar die in vijftig uur vliegen aan de andere kant van de wereld zullen zijn?

Ada ziet hoe het meisje naast haar, Esther, zich heupwiegend verwijderd in de richting van de jongeman. Als Esther langs Frank loopt, flirt ze met hem. Een lach verschijnt in zijn ogen terwijl hij haar nakijkt. Ada kijkt geschokt voor zich uit.

STEM VERSLAGGEVER

De meeste zijn jonge vrouwen op weg naar hun verloofdes, die hen al zijn voorgegaan naar het nieuwe leven in dit onbekende land.

Als Marjorie klaar is met poseren, rent ze over het platform naar de luchthaven om zich om te kleden. Verdwijnt in de drukte.

STEM VERSLAGGEVER

Op Schiphol hebben ze vanmorgen hun familie vaarwel gezegd. Ik kan u verzekeren: er werden heel wat traantjes weggepinkt tijdens de vlucht van Amsterdam naar Londen.

Overall drukte en gewichtige officials. De gezagvoerder en zijn co-piloot beklimmen de trap naar het toestel, om ook daar weer uitgebreid te poseren. Over de beelden het commentaar:

STEM VERSLAGGEVER

Met de bekende Nederlandse grondigheid is de KLM twee jaar geleden begonnen met het uitwerken van de handicapformule. Een race als deze wordt als het ware op papier gewonnen. Alles is zorgvuldig gewogen, de passagiers tot en met de gordijntjes aan boord.

De meeste passagiers - overwegend jonge vrouwen, maar ook stelletjes, en Frank - lopen nu naar de trap voor de foto en het vertreksein. (N.B. alle passagiers hebben een identiek blauw KLM-koffertje bij zich.)

Esther heupwiegt in haar opvallende outfit naar de trap en kijkt onbevangen terug in onderzoekende ogen. De trap is al bijna vol. Frank zowel als Esther blijven op het platform staan om het gewroet op de trap nog even te vermijden.

Marjorie, nu gekleed in een correct oorlogsmantelpakje, komt verhit aanrennen met haar bruidsjurk in kledingzak over haar arm en haar blauwe koffertje zwaaiend in de hand.

Ze probeert zich fanatiek tussen de jonge vrouwen op de trap te persen, maar het is te vol. Dan blijft ze hijgend en puffend beneden staan, in de buurt van Esther en Frank.

Onzeker en breekbaar loopt Ada naar het vliegtuig toe. Haar shawl waait van haar hals. Aangezien ze de laatste is, kijkt iedereen naar haar. Verlegen probeert ze de shawl te pakken te krijgen. Frank schiet naar voren, grijpt de shawl voor haar. Hij manoeuvreert haar handig naast zich onderaan de trap.

STEM VERSLAGGEVER

Zouden deze jonge mensen nu niet overvallen worden door twijfel? Wat laten ze achter? Hoe groot is de kans dat ze hun geliefde familie nog zien? Nieuw Zeeland is zo verschrikkelijk ver weg.

Nu wordt de afscheidsfoto gemaakt. De passagiers op de trap moeten poseren. Er worden veel foto's geschoten, flitslichten, iedereen zwaait. Cameraploegen. Radioreporters. Vooraan staan Marjorie, Esther en Ada. Ze worden al zwaaiend tegen elkaar aangedrukt. Frank staat er iets achter. Marjorie zwaait almaar uitbundiger, kijkt links en rechts naast zich.

MARJORIE

Zágen jullie mij daarnet!?

ESTHER

Nee.

Ada knikt braaf ja.

MARJORIE

Voor de Katholieke Illustratie. Het komt op de voorplaat. Pa stuurt hem op.

Ada maakt gehoorzaam bewonderende geluidjes.

MARJORIE

En de Libelle had ook interesse!

Plotseling klinkt het Wilhelmus. Het officiële moment van afscheid. Alle mensen op de trap zingen mee, plotseling overweldigd door emotie. Gezichten waarop de realisatie van dit afscheid te lezen staat. Over de beelden:

STEM VERSLAGGEVER

Dit ogenblik moet voor de zestig jonge emigranten zwaar van betekenis zijn. Op dit moment zullen ze

zich eenzaam voelen, als alle houvast van de
vertrouwde omgeving hen ontglipt.

Frank kijkt naar Ada. Haar haren zijn los geraakt door haar
zenuwachtig gefriemel. Mooi, dik blond haar. Hij kijkt naar de
beweging waarmee ze het naar achter schudt. Hij ziet haar
tranen die ze manmoedig probeert weg te slikken, en buigt zich
naar haar over.

FRANK

Heel Nederland zit straks bij de radio om deze race
te volgen. Dit is historisch. En jij bent er bij.

Ada 's gezicht klaart op. Ze kijken naar de hertog die -
omringd door andere gezagsdragers - met zijn groene vlag klaar
staat.

FRANK

Wie kan zeggen dat hij oog in oog heeft gestaan met
de hertog van Gloucester en dat die naar hem zwaaide
met een ouwe zakdoek?

ADA

Ik!

Ze lacht alweer. Esther en Marjorie moeten ook lachen. De vier
kijken elkaar aan. Het contact is gelegd. Esther steekt haar
hand uit. De drie vrouwen stellen zich aan Frank voor.

ESTHER

Esther.

FRANK

Frank.

MARJORIE

Máárjerie.

Ze spreekt het overdreven uit. De andere drie kijken haar
verbaasd aan.

MARJORIE

Je moet dáár je naam toch aanpassen, hoor.

Ze lachen. Als laatste steekt Ada haar hand uit. Frank laat
die niet meteen los.

ADA

Ada van Holland.

FRANK

Ada van Holland... Mooi.

Even lijken deze twee alles om hen heen te vergeten. Het volkslied is afgelopen, boven hun hoofden wordt de deur van het vliegtuig opengegooid.

De steward wenkt, de uitverkorenen mogen naar binnen.

Een laatste zwaai, een laatste kushand. Dan bestijgen ze de trap. Frank laat de meisjes met een breed gebaar voor gaan en is zelf de laatste.

STEM VERSLAGGEVER

Op de vlucht voor werkeloosheid en woningnood. Sommigen hebben wellicht alles verloren bij de februari ramp. Deze jonge mensen verwachten het honderd procent beter te krijgen.

De stewardess zwaait voor de laatste keer en de deuren gaan dicht.

1953, OKT. EXT.- LUCHTHAVEN LONDEN - DAG.

Het toestel taxiëert naar de kalkstreep waar de laatste groep officials met de hertog van Gloucester staat te wachten.

Ook de Hastings en de Viscount draaien log met hun neus in die richting en volgen.

1953, OKT. EXT. LUCHTHAVEN DAG

De hertog heft de startvlag. Eén moment van opperste spanning, dan gaat de vlag van de hertog naar beneden.

Met één machtige ruk gaat De Vliegende Hollander over de startlijn, langs de mannen met walkie - talkies.

Er wordt gejuicht, iedereen zwaait zo lang mogelijk naar de kleine raampjes waarachter hij de vertrekkers weet. Over de beelden:

STEM VERSLAGGEVER

Onze Liftmaster stuift de startbaan af. En lós! Vijf en twintig seconden na start en ik zie de wielen omhoog gaan. Ze zijn lós..! De race is begonnen...!

De belangstellenden en achterblijvers zwaaien en juichen.

Ze zien hoe de drie luchtschepen uit elkaar waaieren en hoogte winnen.

De verslaggever rondt ondertussen geëmotioneerd af.

VERSLAGGEVER

Moge deze vlucht een groot succes worden! En moge alle hooggespannen verwachtingen waarmee deze jonge mensen naar hun nieuwe vaderland vertrekken, daar in dat verre Nieuw Zeeland meer dan waargemaakt worden. Met Gods hulp en hun eigen enthousiasme moet dat zeker lukken. Dit was uw verslaggever vanuit Londen.

Hij wacht tot de cameraman het teken geeft. Gestopt. De geluidsman zet zijn bandrecorder af. Iedereen kijkt tevreden de vliegtuigen na.

Die verdwijnen in de wolken en uit het zicht.

1953, OKT. INT.- BF - DAG.

Een stuk of zestig jonge mensen hebben hun plek in het vliegtuig gevonden. Een groep journalisten zit achterin. Opgewonden stemming.

Ada drukt haar neus tegen het raam en kan een angstig piepgeluidje niet tegenhouden. Het amuseert Frank die naast haar zit.

Achter hen zitten Marjorie en Esther. Alle vier kijken naar buiten en zien hoe het toestel zich door het wolkendek boort en hoe het onverwacht een schitterende wereld binnenvliegt.

Verblind knijpen ze hun ogen dicht en laten het zonlicht over hun gezichten glijden.

HEDEN,NZ, MARTINBOROUGH. INT/EXT. AUTO/WEG BIJ WIJNGAARD. DAG.

De huurauto met BOB en MARJORIE - die in het zwart gekleed is - rijdt over de wegen die naar de wijngaard van Frank leiden. Bob zit achter het stuur.

Ze passeren de ingang van de wijngaard. De twee zuilen en het bord met 'Druivebloed'.

MARJORIE
Hier is het!

De auto stopt en rijdt terug. Marjorie ziet de marmeren zuilen en de uitgestrektheid van de velden links en rechts.

MARJORIE
Weet je nog hoe het er uitzag?!

BOB
Niet echt.

De auto rijdt van ons vandaan over de lange toegangsweg die langs de velden voert in de richting van het bedrijf. De witte sluiernetten waaien op. Weer af en toe het geluid van schoten. Eindigen op het bord 'Druivebloed.'

STEM BOB

'Druivebloed', hoe zouden ze dat hier uitspreken?

HEDEN, NZ. EXT. WIJNGAARD. DAG.

Even later. MARJORIE staat overweldigd om zich heen te kijken naar dit bedrijf. Indrukwekkend. Maar er hangt een bedrukte stilte. Een vlag halfstok.

BOB kust zijn moeder en loopt naar de auto.

MARJORIE

Zijn jullie op tijd terug?

BOB

Als ze geen vertraging heeft.

Ze zwaaien naar elkaar en hij rijdt de auto het terrein af.

Marjorie loopt zo'n beetje rond. Er is niemand te zien. Bewonderend bekijkt ze de enorme silo's en loopt er omheen.

Als ze weer om de silo's heen is, staat ESTHER plotseling tegenover haar. Ze is ook in het zwart gekleed.

Ze lijken beiden te schrikken, maar proberen dit te verbloemen. Een ongemakkelijk moment.

ESTHER

Marjorie. All the way from Holland.

MARJORIE

Esther.

Ze schudden koeltjes handen. Tasten elkaar af met de ogen.

MAJORIE

Ja.

ESTHER

Yes, right, well. Oh, dear.

Gered, er komt een jongen op hen af. Het is Kris Moses.

KRIS

U komt voor de begrafenis?

Ze knikken.

KRIS
Wilt u mij volgen?

Hij leidt hen naar het hoofdgebouw.

Achter zijn rug werpen Marjorie en Esther steelse blikken naar elkaar.

HEDEN, NZ. EXT. BUSHALTE EN TOEGANG WIJNGAARD. DAG.

ADA is uit de bus gestapt en kijkt naar de wijngaard. Wat ze ziet lijkt haar volledig te overdonderen. De eindeloze rijen struiken, het prachtige landhuis in de verte. Ze maakt een emotioneel piepgeluidje, als een puppy.

Dan steekt ze over en loopt naar de bushalte aan de overkant.

Ze zakt op de zitting van de bank en blijft zo even de omgeving in zich opnemen.

Ze ziet het bord met 'Druivebloed' er op. Hardop zegt ze, in gebroken Nederlands:

ADA
"Hij zal zijn kleding in wijn wassen en in druivebloed zijn gewaad."

En leunt achterover.

1953, OKT. INT. BF . DAG.

Ada zit op haar stoel geplakt. De motoren klinken zwaar en dreigend. Ze ziet panelen die licht schuiven ten opzichte van elkaar. Komt er nou ergens een dun sliertje rook of stoom binnen? Vooraan staat de steward.

STEWARD
Dames en heren, we zitten nu op kruissnelheid en lopen nu al - een half uur na vertrek - drie minuten voor op ons eigen schema!

Naast haar zit Esther flirterig op Franks stoelleuning en tussen beide stoelen hangt Marjorie naar voren. Het opgewonden gebabbel schiet over en langs Ada. Marjorie laat een foto van haar verloofde zien. Laat haar ring zien.

MARJORIE
Hans heet hij, Hans Doorman. Wel knap, hè? Hij heeft vooral héle mooie handen. Zit er al twee jaar, en

iedere week een brief. Hij werkt nu als timmerman. Is hij niet, hoor! Hij heeft gestudeerd.

ESTHER

Ja, duidelijk.

Ze geeft de foto terug. Ironie ontgaat Marjorie, altijd.

MARJORIE

Maar hij moest zijn handtekening zetten: twee jaar als losse arbeider. Waar zij willen. Anders kreeg hij geen subsidie.

FRANK

Dat ben ik ook. Onder contract. Ik moet ook maar afwachten.

MARJORIE

Ik wil niet zomaar ergens moeten werken. Ik ben gediplomeerd verpleegster, kom op, zeg.

FRANK

Mij kan het niet schelen. Ik heb de tijd.

ESTHER

Ik ben mode ontwerpster.

ADA

Ik ben nog nooit van huis geweest.

MARJORIE

Dat meen je niet!

ADA

Nog niet één nachtje. Mijn verste familie woont in Breda.

MARJORIE

Misschien ga ik wel helemaal niet werken. We willen zo snel mogelijk trouwen. En zodra we een huis hebben komen er kinderen!

ESTHER

Die zijn al besteld?

MARJORIE

Weet je dat ze daar geen kinderwagens hebben? Ze dragen de baby's op hun rug!

ESTHER

En de mode loopt twintig jaar achter. Daar ga ik gebruik van maken. Tatataáá. Ze zullen niet weten wat ze meemaken.

(tegen Frank:) Wat wil jij?

FRANK

Landerijen. Een grote hoeve.

ESTHER

Kom je uit een boerenfamilie?

FRANK

(schudt nee)

Mijn vader was arts, op Java.

De stewardessen delen pakketjes uit, cadeautjes van de KLM.

STEWARDESS

Mag ik u dit namens de KLM aanbieden?

MARJORIE

Heb jij gestudeerd?

Ze pakt haar pakket onmiddellijk uit. Wol, breipennen, een broche.

FRANK

Koloniale landbouwschool in Deventer. Ik wou in Indië... Maar goed, dat is nou uitgesloten. En Holland, dat is me te koud. Emigreren, dacht ik, dan kan ik er iets mee.

Hij wendt zich tot Ada die nog niets gezegd heeft.

FRANK

En jij?

ADA

Ik wel.

Ze prutst verlegen aan haar pakketje. Ziet drie verbaasde gezichten.

ADA

Uit een boerenfamilie, bedoel ik.

Frank kijkt naar haar alsof deze mededeling haar extra aanbiddelijk maakt, maar voordat hij iets kan zeggen, duikt Marjorie er al weer tussen.

MARJORIE

Heb je dit gezien? Kijk nou wat schattig. Volgens mij is het echt zilver.

Ze houdt een broche omhoog: een zilver stokje met KLM en een kroontje en daaraan drie bedeltjes: molentje, klompje en zeilbootje.

1953, EXT. LUCHTRUIM. DAG / NACHT

Uren later. De Liftmaster ligt zwaar en rustig in de lucht, en wordt door de ondergaande zon in een goudrode gloed gezet.

1953, INT. - BF - DAG. avond.

Met een rood potlood tekent de hand van Frank de koers op een kaart aan, stopt in de buurt van Bagdad. Ada volgt het met belangstelling.

Het is rustig in het vliegtuig. Voorin ruimen de stewardessen de restanten van een diner op. Overal zitten de emigranten te kletsen of te lezen. De journalisten kaarten. Esther staat erbij te kijken, bevallig op één been leunend.

Ineens maakt het vliegtuig een kleine val. Lichte turbulentie. Ergens wordt overmoedig gegild en een stapel dienbladen valt kletterend om. Ada schiet direct in een kramp, maakt piepgeluidjes. Frank aait geruststellend over haar hand die als een klauwtje de stoelleuning vastgrijpt. De steward voorin neemt het woord. Ada volgt alles wat hij zegt alsof haar lot er vanaf hangt.

STEWARD

Dames en Heren, ik geef u namens de gezagvoerder de vooruitzichten voor onze vlucht tussen Bagdad en Karachi. Boven het oostelijk deel van Perzië bevindt zich een vrij zware depressie met toppen vuil weer die hier en daar een hoogte van vijf en twintig duizend voet kunnen bereiken.

ADA

Wat zegt hij? Wat betekent dat?

FRANK

Rustig maar. Zo'n kist is daar sterk genoeg voor.

De steward kijkt in zijn papieren.

STEWARD

We hebben bericht over de positie van de concurrentie. De Nieuw Zeelander - de Hastings - zit nu veertig minuten achter ons.

De journalisten schrijven.

STEWARD

De Viscount gaat halverwege de Perzische Golf zijn eerste landing maken. U ziet, de KLM heeft overal zijn spionnen.

Gelach. Ada ontspant iets, maar en trekt verlegen haar hand onder die van Frank vandaan. Marjorie volgt het met belangstelling vanuit de stoel er achter.

1953, INT. BF. NACHT.

Het is donker. Iedereen slaapt, of ligt te rusten. Alleen achterin wordt gewerkt, de journalisten typen, of spreken zacht in een microfoontje. De steward neemt wedstrijdnieuwtjes met ze door, bijna onzichtbaar in hun sigarettenwalm.

Voorin opent Ada haar ogen en draait haar hoofd behoedzaam naar Frank, zonder hem wakker te maken. Ze bekijkt hem, zijn profiel, wimpers, wenkbrauwen, zijn mooi gevormde mond. De aanwezigheid van een man zo dichtbij. Ze schuift iets dichterbij, snuift zachtjes en met welbehagen.

Traag opent Frank zijn ogen, alsof hij zich bewust wordt van haar blik. Hij glimlacht. Zacht:

FRANK

Valt mee, hè? Het weer.

Ze knikt, glimlacht naar hem. Hun ogen laten niet los.

Tevreden sluit Ada de hare. Als een poesje. Nu blijft Frank naar haar kijken. Ze is weergaloos mooi. En heeft niet in de gaten dat hij tussen de knoepjes van haar jurk haar borsten kan zien. Dat één been zich bevallig heeft blootgewoeld, waardoor de rand van haar nylonkous te zien is en een stukje bloot been.

Ze voelt zijn blik en opent haar ogen weer.

FRANK

Misschien is het overgewaaid.

Ze knikt tevreden. Nu draaien ze zich verlegen van elkaar af en gaan weer net doen of ze slapen. Tussen de stoelen is achter hen het gezicht van Esther te zien, ze rookt, en heeft in de gaten wat er voor haar gebeurt. Naast haar slaapt Marjorie met open mond.

1953, INT.- BF. NACHT.

Wat later. Ada komt uit de wc van het vliegtuig en loopt op kousenvoeten door het gangpad naar haar plek. Iedereen slaapt, ook de journalisten, en ook Frank. Alleen Esther ligt nog steeds met open ogen.

Ada blijft nog even staan, rekt en strekt om haar stijfheid kwijt te raken. Esther kijkt toe.

ESTHER
Je bent een mooi meisje.

Verlegen houdt Ada op.

ADA
Kan je niet slapen?

ESTHER
Ik zou het wel weten met zo'n figuur. Diór.
Tatatataáá. En lekker veel stof. Mag ik een
bruidsjurk voor je tekenen? Ga je trouwen? Wácht.

Ze staat op en pakt haar koffer uit het bagagenet.

1953, INT. BF. NACHT.

Even later. In de piepkleine garderoberuimte, tussen alle jassen en kledingzakken, staat Ada in een witte jurk (model zoals Julianne Moore ze draagt in 'Far from heaven') en kijkt samen met Esther in de spiegel die daar hangt. Adembenemend mooi is ze zo, dat ziet ze zelf ook wel.

ESTHER
Als je wil maak ik er voor jou ook een.

ADA
Ik weet niet of Derk...

Esther trekt het toch al flinke décolleté nog iets lager.

ADA
Nee!

ESTHER
De hele handel in de etalage, waarom niet.

Ze doet iets met het dikke haar van Ada, drapeert het los naar één kant. En zet er een kam met witte veren in. Dan monstert ze het geheel, er ontbreekt iets.

ESTHER

Een petticoat. Wácht...

Ada knikt gehoorzaam. Esther verdwijnt om haar petticoat te halen. Ada kijkt gefascineerd naar zichzelf. Ze staart naar haar decolleté. Trekt de jurk voorzichtig nog iets lager.

Dan gaat het gordijntje open. Ze kijkt opzij en ziet Frank. Ze kijken elkaar aan. Door de krappe ruimte staan ze heel dicht bij elkaar.

FRANK

Esther zei...mag ik?

Ada knikt, maar probeert wel haar jurk omhoog te duwen. Haar boezem te bedekken.

FRANK

Laat. Laat.

In de ban van het moment laat Ada haar armen zakken. Laat zich bekijken.

FRANK

Ada van Holland.

Ze staat daar als een godin uit de lage landen. Wulps zonder het zelf te beseffen. Eén en al honing.

FRANK

Ik wou dat je...

ADA

Ja?

Het gordijntje wordt opengeschoven en Esther komt binnen met een petticoat. Achter haar het slaperige gezicht van Marjorie.

MARJORIE

Wat doen jullie?

Dan maakt het vliegtuig een onverwachte kantelbeweging. Ze worden alle vier tegen elkaar geduwd en verliezen hun evenwicht.

1953, INT. BF. NACHT.

Op hetzelfde moment flitsen de waarschuwingslichtjes aan. Niet roken en stoelriemen vast. De bewegingen worden heftiger en hier en daar schrikken mensen wakker.

STEWARD

Dames en heren, helaas zijn wij het voorspelde front binnengevlogen, waardoor we flink wat turbulentie kunnen verwachten. We raden u aan...

Maar voordat de steward de passagiers iets kan aanraden, wordt het vliegtuig opgetild en de hoogte ingesmeten. Kreten, verschrikte zuchten.

Achterin het toestel komen Marjorie, Esther, Frank en Ada - in Esthers trouwjapon - tevoorschijn. Niemand heeft tijd om van de schrik te bekomen, want het toestel dondert nu met één klap de diepte in. Koffers dansen in bagagenetten.

Geraas van voorwerpen die omvallen en door het toestel stuiteren. De steward ziet Marjorie, Esther, Ada en Frank worstelen om zich vast te grijpen.

STEWARD

Blijf daar! Hou je vast! Je zit zó in het dak!

Er ontstaat direct grote consternatie, want dit slechte weer overvalt iedereen. De vier proberen tussen de klappen door naar voren te komen. De steward gebaart wild, schreeuwt om boven het lawaai uit te komen:

STEWARD

Terug..! Ga terug..! Hou elkaar vast..!

De machine trilt, zwiept naar links en rechts. Wordt door elkaar geschud met aanhoudend nieuwe schokken.

Frank trekt achter elkaar Esther en Marjorie terug in het garderobehokje. Hij gaat zelf voor de ingang staan, schuift zijn voet onder een stoel, zet zichzelf klem. Dan weet hij Ada naar zich toe te trekken. Ze klampt zich aan hem vast.

Opnieuw een val. Het toestel kapseist. Mensen roepen om hun moeder, om God.

Esther en Marjorie klemmen zichzelf beurtelings aan de jassen en aan Frank vast, al naar gelang de richting van de vallen die het toestel maakt.

De steward probeert wanhopig zijn stoel te bereiken.

1953, EXT. BF. NACHT.

De motoren brullen tegen de storm, brengen het toestel steeds weer horizontaal en worstelen dan verder door de onweersbui.

Weer kapseist het vliegtuig. Eén vleugel steekt verticaal de lucht in, de andere wijst recht naar beneden.

1953, INT. BF. NACHT.

De paniek is compleet. Iedereen wordt heen en weer geslingerd, hangend in de riemen. Voorwerpen tolleren door het toestel. De steward heeft zichzelf vast weten te gespen.

STEWARD

Een frontje! Gewoon een frontje!

Maar niemand hoort hem. Er wordt gehuild, gekotst, geschreeuwd en gebeden. Behalve door Frank en Ada. Frank houdt zichzelf met bovenmenselijke inspanning vast, en houdt Ada tussen zichzelf en de wand. Ada heeft zich als een bankschroef om zijn torso geklemd. Haar handen - met spierwitte knokkels van het knijpen - grijpen in elkaar achter zijn rug. Haar spieren trillen. Zij schreeuwt niet, is verward van paniek. Met grote ogen kijkt ze gefixeerd naar buiten, naar de vleugel die omlaag hangt. Je kan in het maanlicht de schepen op de oceaan beneden zien.

STEWARD

Kijk dan! Zoveel boten op de oceaan! Als we crashen dan pikken die ons op!

Het geluid verdwijnt, de bewegingen vertragen.

Slow motion vliegen glazen en schoenen en handwerkpakketten door het vliegtuig.

Het wordt steeds stiller, terwijl we dichterbij de gezichten van Ada en Frank komen. Ze lijken een standbeeld van twee geliefden die temidden van een geluidloze, trage orkaan samen ten onder gaan.

1953, EXT.- LUCHTRUIM BOVEN KARACHI - DAG, ochtendschemer.

Het gaat voorbij. De laatste wolkenflarden scheuren open rond de neus van de Liftmaster en bieden zicht op de verblekende sterren en de gloed van de opkomende zon.

STEM STEWARD

Dames en Heren, namens gezagvoerder Kooper spreek ik de hoop uit dat u niet al te erg geschrokken bent, want dat zou jammer zijn. En onnodig. Zoals u gemerkt heeft, kan onze onvolprezen Vliegende Hollander zware omstandigheden prima aan. We gaan zo dadelijk landen op het vliegveld van Karachi...

1953, EXT.- LUCHTHAVEN KARACHI. DAG.

De stewardessen gooien de deur van de Liftmaster open. Onmiddellijk zet men daarbuiten een efficiënte, maar hectische operatie in. Er komt een grote Shell tankwagen aangereden en de mensen van de gronddienst koppelen die zo snel mogelijk aan het vliegtuig. Het tanken begint. Mannen in overalls klimmen op de vleugels.

Door een ander twintigtal mensen van de gronddienst worden dozen, kisten en kratten met voedsel en drank het vliegtuig ingedragen en vervolgens oude lege kratten uit het toestel meegenomen.

En in de deuropening de bleke, vermoeide gezichten van de passagiers die de hele actie met grote nieuwsgierigheid volgen en iets trachten op te vangen van een land waar ze nooit geweest zijn en nooit zullen komen.

Ineens wringt Ada zich door de groep rond de deur naar buiten. Ze ontsnapt - nog altijd in Esthers filmsterrenbruidsjurk - en laat zich niet door de kreten van de steward en haar medepassagiers tegenhouden. Op haar kousenvoeten rent ze de trap af en botst daarbij voortdurend tegen het grondpersoneel op, dat de voorraden naar boven draagt.

Op het vliegveld is veel belangstelling. Vertegenwoordigers van de Nederlandse ambassade, Nederlandse emigranten en nieuwsgierige Pakistani staan in de schaduw van een grote loods. Men wijst, roept, kijk, die vrouw in een bruidsjurk, wat gaat die doen?

STEWARD

Mevrouw! De wedstrijd! Dit zijn kostbare minuten!

De steward wil achter Ada aangaan, maar Frank, die zich nu ook door de groep heeft geworsteld, beduidt hem dat hij wel gaat.

Hij rent de trap af, botst tegen een Pakistaan met drie kratten op. De kratten vallen, honderd zestig stuks fruit rollen over de trap.

Frank stamelt een verontschuldiging en rent Ada achterna.

Ada rent niets ziend dwars door de menigte belangstellenden. Ze rent de donkere loods door naar de achterkant, waar een deur openstaat.

1953, EXT.- VLEGVELD KARACHI ACHTER LOODS. DAG.

Ada komt er aan de achterkant weer uit. Hijgend staat ze stil.
Hier is niemand.

Dan komt Frank de loods uit. Hij ziet hoe overstuur ze is.

ADA
Ik ga er niet meer in!

FRANK
Er gebeurt nooit wat. Je bent het niet gewend, dat is alles.

ADA
Ik ga niet meer.

FRANK
Wil je in Pakistan wonen?

Ze staat nerveus te dansen op haar voeten. Weet niet wat ze zeggen moet, niet meer wat ze moet doen.

ADA
Ik wil terug. Hoe kom ik terug?

FRANK
Waarom? Er is toch een verloofde, in Nieuw Zeeland?

Ze knikt. Het blijft even stil. Springend van de ene voet op de andere kijkt ze hem aan. Ze wil iets zeggen, maar durft niet.

FRANK
Hoe zit dat?

Verwarring in haar ogen, het antwoord waarschijnlijk te erg om hardop uit te spreken.

Dan gaat hij naar haar toe. Hij pakt haar hoofd tussen zijn handen en streelt haar gezicht, haar haren. Eindelijk houdt ze op met trappelen.

FRANK
Hoe zit dat?

Ineens kussen ze elkaar heftig en hartstochtelijk en klampen zich aan elkaar vast.

Ze zijn allebei geschrokken, dit overkomt hen. Nu pas krijgen ze in de gaten dat de toeschouwers hen druppelsgewijs achterna zijn gekomen. Plotseling springt Ada met een kreetje

achteruit. Trappelt als een wilde nu. Frank kijkt naar haar voeten, met de nylonkousen die aan flarden zijn.

ADA
Heet!

Hij tilt haar lachend in één veeg van de grond, alsof ze niets weegt.

FRANK
Kom hier, zottin!

Hij ziet de mensen nieuwsgierig kijken, aarzelt even, en draagt zijn bruid dan door de loods naar het platform, dat theatraal beschenen wordt door de gouden stralen van de zon. Het ziet er prachtig en zeer romantisch uit en even lijkt alles te duiden op komend geluk voor die twee.

1953, EXT. VLIEGVELD KARACHI. DAG.

Frank loopt met Ada in zijn armen richting de Liftmaster, waar de tankwagen al afgekoppeld wordt en de steward ongerust kijkt waar zijn twee ontsnapte passagiers blijven. Sommige toeschouwers klappen.

FRANK
Ik laat je nooit meer gaan.

Geen antwoord. Ze kijkt hem ernstig aan.

FRANK
Wil je bij me blijven?

ADA
Zet me maar neer.

FRANK
Je mag er gerust over nadenken. Maar eerst ja zeggen.

Ineens kussen ze elkaar weer, oh, liefje, liefje, of ze magnetisch zijn. Sprakeloos geniet het publiek. Ada hapt naar adem.

ADA
Ik ben getrouwd.

Het komt er vliesdun uit, maar Frank hoort het. Hij staat stil, uit het lood geslagen. Zij wringt zich met een scherpe beweging uit zijn armen.

FRANK

Getrouwd...?

Zij hervat de sprongetjes. Zingt obstinaat een kinderachtig liedje.

ADA

Getrouwd, getrouwd, getrouwd...

FRANK

Die jurk..?

ADA

Is niet van mij.

FRANK

Je draagt geen ring.

ADA

Is daar. Heeft hij. Ik ben met de handschoen getrouwd. Ringen heeft hij, dáár. Jurk is voor de...plechtigheid...dáár. Ook nog een soort...plechtigheid. In de kerk. Andere jurk.

FRANK

Met de handschoen.

Ada knikt, probeert de tranen te verdringen.

FRANK

Waarom?

ADA

Hij ging al naar Nieuw Zeeland. Derk. En ik ben minderjarig. Anders mocht ik niet. Daarom.

FRANK

Hou je van hem?

Stompzinnig wipt ze op en neer.

FRANK

Die kus daarnet, wat betekende dat?

ADA

Ik...ik ken hem niet zo goed.

FRANK

Waarom dan trouwen? Je kon toch wachten?

Deze vraag lijkt Ada in diepe verlegenheid te brengen.

ADA
Nee.

FRANK
Kon je niet wachten?

ADA
Nee!

FRANK
Waarom niet?

Ze kijkt hem wanhopig aan, maar krijgt het haar mond niet uit.
Ineens weet hij het, zijn ogen worden groot.

FRANK
Je krijgt een kind.

Ze staat daar ongelukkig, ontkent het niet.

Frank moet het verwerken.

De steward roept en wenkt ze vanaf de trap. Kóm! Verdoofd
draaien ze zich om.

FRANK
We moeten.

Ze lopen naar het toestel, iets van elkaar verwijderd. Af en
toe maakt Ada een dwaas huppelpasje.

ADA
Hij komt uit Oude Tonge. Hij heeft niemand meer. Ze
zijn allemaal verdronken.

Hij loopt door en geeft geen antwoord.

ADA
Ik zag hem bij ons in de kerk, en een keer liet hij
me de plek van hun huis zien en toen begon hij heel
erg te huilen, ik schrok me dood. Ik had zo'n
medelijden met hem, ik wist niet wat ik moest doen!
Wat moest ik doen?

FRANK
Troosten.

De menigte - schuilend onder de loods voor de gloeiende zon -
kijkt hen na, wat zou er gebeurd zijn?

ADA

Het gebeurde. Het had niet mógen gebeuren, maar het gebeurde. Achter de molen. Ik zal gestraft worden in mijzelf of in mijn kinderen.

Geschrokken stopt hij en kijkt haar aan.

FRANK
Waarom denk je dat?

ADA
Het is een grote zonde. Het is heel erg.

Dan pakt hij haar hoofd vast. Zacht:

FRANK
Het is heel mooi. Heel lief.

Dan laat hij haar los. Twee diep ongelukkige jonge mensen bestijgen de trap.

Somber en uit het lood geslagen laat Frank haar voorgaan.

De trap wordt weggereden. Frank ziet nog hoe de mecaniciens de tankwagen weggrijden van de Liftmaster en gaat dan naar binnen. Professioneel lachend zwaait de steward naar de mensen op het platform en doet de deur dicht.

1953, EXT. LUCHTRUIM. DAG.

De zon beukt op het vliegtuig en doet het zilver van de romp schitteren.

1953, INT.- BF. DAG.

Het is snikheet aan boord. Marjorie puft en wuift zich koelte toe met de boordkrant. Sommige passagiers hebben de gordijntjes dichtgetrokken en zijn gaan slapen. De steward praat in de microfoon.

STEWARD
De Hastings is boven Colombo in een moesson geraakt en heeft een noodlanding moeten maken op het vliegveld van Negombo. Volgens de laatste berichten kunnen ze niet verder. Dat is één concurrent minder. Toch jammer.

Her en der reactie. Ada, inmiddels in haar gewone kleren, installeert zich over de volle breedte van de twee stoelen, in een poging wat te slapen. Daarbij gluurde ze voorzichtig naar achteren.

Daar zitten Frank en Esther bij de journalisten. Er wordt gerookt, gekaart en gelachen en er gaat een heupflesje rond. Esther zit op de schoot van één van de journalisten en praat in de microfoon die hij ophoudt. Als Frank naar voren kijkt, draait Ada zich snel af en gaat liggen.

1953, EXT.- LUCHTRUIM. NACHT

Een flonkerende sterrenhemel boven de Indische Oceaan. De volle maan geeft zoveel licht dat het vliegtuig schaduw werpt op de rustige, brede golven.

1953, INT/ EXT. BF BOVEN NIEUW ZEELAND. DAG

De volgende ochtend. Voor de wasruimte staat al een rij mensen te wachten. Ze luisteren naar de berichten van de steward door de microfoon. Vooraan staat Marjorie, haar toiletta onder haar arm geklemd.

STEWARD

De Viscount is gearriveerd in Christchurch. Daarmee hebben ze nog niet gewonnen. Wij liggen ver voor op ons eigen schema, maar voeren onze snelheid toch zoveel mogelijk op. Je weet maar nooit.

Als Ada wakker wordt, blijkt Frank naast haar te zitten, diep in slaap. Hij heeft haar benen over zijn schoot gelegd. Zijn hand ligt onder haar rok op haar dijbeen. Ze tilt haar rok op en ziet de hand liggen waar haar kous eindigt en haar naakte huid begint. Met grote ogen staart ze er naar en durft nauwelijks adem te halen.

Pas als ze ziet dat de steward naar hen kijkt, wurmt ze zich beschaamd onder Frank vandaan. Hij wordt niet wakker.

Achter hen merkt Esther niets van dit alles. Ze slaapt haar roes uit.

1953, INT. BF. DAG.

Wat later. Dreigend lawaai van de motoren. Alle passagiers hebben toilet gemaakt en zitten aangekleed en met gekamde haren. De waarschuwingstekens *niet roken* en *stoelriemen vast* zijn aan.

STEWARD

De daling is ingezet, zoals u merkt. De verwachting is dat we Nieuw Zeeland kunnen zien liggen als we door deze wolkenlaag heen zijn.

MARJORIE

Wólkenlaag? Het was er altijd mooi weer!

Het dalen gaat gepaard met lichte schokjes. Ada zit weer eens aan haar stoel geplakt en houdt zich met beide handen vast aan de leuning. Ondanks alles amuseert het Frank.

FRANK

Goed vasthouden, hè?

Ze glimlacht verontschuldigend, maar laat niet los. Dan klinkt een roep en die verspreidt zich snel: Nieuw Zeeland is te zien! Er wordt geklapt, ergens zet iemand: 'Hup, Holland, Hup!' in. Nu probeert iedereen zoveel mogelijk te zien van het land waar het allemaal om begonnen was.

Daar ligt het te wachten - Nieuw Zeeland - in de vrolijk glinsterende oceaan. Ze vliegen boven de *Southern Alps*.

Frank buigt zich langs Ada naar het raam.

Het toestel maakt een bocht, ze zien bergen, zee, een grillige kustlijn. Zelfs Ada is gefascineerd, ze ontspant.

FRANK

Grandioos, zie je dat?

Ada knikt. Hij pakt haar hand vast, ze trekt hem niet terug.

FRANK

Hier is het.

Weer dichterbij. Steeds meer te zien van het prachtige eiland.

FRANK

Ada van Holland.

Ze kijken elkaar aan. Vrolijke kreten klinken om hen heen door het toestel. Zacht:

FRANK

Zorg dat je gelukkig wordt.

Ze zwijgt en kijkt hem aan. Dan streelt ze zacht langs zijn gezicht en kust hem nog zachter. Heel kort. En verlegen wendt ze zich weer naar het raam, heeft niet gezien dat Marjorie, die met haar neus tegen het raam zat, van opzij naar ze keek.

Ondertussen laat de Liftmaster zich meter voor meter naar het nieuwe land zakken.

1953, EXT. VliegVeld Christchurch. Dag.

De laatste meters, het landingsgestel is uit en met donderend geraas schroeien de banden het asfalt.

1953, INT. BF. DAG.

De dreun van de landing is voelbaar.

STEWARD

We zijn er! We hebben er 49 uur, 57 minuten en 13 seconden over gedaan, met een voorsprong op ons eigen handicapschema van 14 uur en 41 minuten, we hebben het vliegreCORD Engeland - Nieuw Zeeland uit '46 met tien uur gebroken! We hebben de handicap sectie gewonnen! Holland heeft gewonnen! De KLM is kampioen!

Onmiddellijk begint het applaus en gejuich. Gejoel en gezang barst los. "En datteme toffe jongens zijn!"

Maar alles wordt overstemd door de enorme kracht en het lawaai van brullende motoren terwijl het vliegtuig afgeremd wordt. Altijd een imponerend moment, maar voor Ada klinkt het als de machinekamer van de hel. Zij en Frank zitten hand in hand en zetten zich schrap.

Dan wordt de kracht minder en het geluid normaliseert. Aarzelend, bijna vertraagd, laten de handen elkaar los en verwijderen zich van elkaar.

1953, EXT. VliegVELD CHRISTCHURCH. DAG.

De angstaanjagende grimassen van Maori dansers in traditionele dracht. Ze slaan op hun borst, rollen met hun ogen, steken ver hun tong uit. Alles begeleid door strijdkreten en harde tromroffels. De kersverse immigranten staan met open mond te kijken.

MARJORIE

Zijn dát ze nou?

Ada, Frank, Marjorie en Esther staan vooraan bij de trap. Ada deinst af en toe terug als de krijgers erg dichtbij komen.

MARJORIE

Je hebt er wel van gehoord, maar dat ze er zó uit zien..

Alle passagiers van de Liftmaster staan op en bij de trap. Men heeft de jassen aan en het blauwe KLM koffertje in de hand. Vermoeide, bleke, maar verwachtingsvolle gezichten.

Het is half zeven 's ochtends. Flitslichten van fototoestellen. Er is veel pers aanwezig, radio- en filmploegen. Gezagvoerder Kooper laat zich uitgebreid fotograferen temidden van zijn passagiers. Hij is een held.

Marjorie kijkt teleurgesteld naar het wolkendek. Echt zonnig is het niet. Ze trekt haar jas wat dichtër om zich heen. Er liggen plassen, het heeft geregend.

Ondanks het vroege uur staan er honderden mensen op het platform. Rood-wit-blaauwe versieringen. Grote borden worden omhooggehouden: "Welkom aan de vogel uit het Vaderland!" Vaderlandse liederen zwellen aan: Hup, Holland, Hup.

In het midden van de massa is een pad gemaakt, aan weerszijden door touwen afgezet. Dat pad voert naar het eenvoudige barakachtige gebouw dat de luchthaven van Christchurch is.

Dan volgt een teken: de passagiers mogen naar het gebouw lopen. Als eerste stort Marjorie zich juichend naar voren.

1953, INT. HAL LUCHTHAVEN CHRISTCHURCH. DAG.

Overall wordt gezoend of staan mensen juist onwennig tegenover elkaar. Ada loopt wat verloren zoekend rond tussen de stelletjes die hernieuwd kennismaken. Ze kijkt of ze Frank nog ziet, maar ze kan alleen een glimp van hem opvangen aan de andere kant. Hij lijkt ook te zoeken, maar ziet haar niet.

Wel staat ze ineens vlakbij Marjorie en haar verloofde (HANS, 25), een leuke jonge man met een open blik. Er staan fotografen om hen heen. Hans biedt de zichtbaar vermoeide Marjorie bloemen aan en moet dat herhalen voor de foto.

HANS

Wist ik veel, blijk je hier als man nooit bloemen mee te nemen. Dus ze zagen meteen dat ik een Hollander was. Are you waiting for your bride? Ik heb al drie interviews gegeven!

Marjorie lacht en neemt steeds opnieuw de bloemen aan. Maar als Hans haar wil omhelzen, weert ze onwennig af.

MARJORIE

Rustig.

FOTOGRAAF

Kiss, kiss!

Vlak daarbij staat Esther tegenover een jonge man met zwart haar (LEON, 25). Door het gedrang staan ze dicht bij elkaar,

maar tegelijk is te zien dat er een niet te overbruggen afstand tussen hen is. Leon is een kop kleiner dan Esther en lijkt geschrokken van haar.

LEON

Ik was vergeten ... Was je nou eerst...Ben je gegroeid?

Esther doet in een impuls haar haken uit. Nu is ze nog maar een halve kop groter. Het lijkt niet veel op te lossen.

Ada ziet in de verte een glimp van Frank. Nu ziet hij haar ook.

Op dat moment legt iemand een hand op haar schouder.

DERK

Dominee, ...

Verschrikt draait ze zich om en staat oog in oog met haar echtgenoot (DERK, 25), een vlasse jongen die zijn best heeft gedaan er netjes uit te zien, zijn haar in een natte scheiding. Naast hem een oudere man.

DERK

...dit is Ada.

De DOMINEE (40) lijkt overweldigd door wat hij ziet. Hij staart Ada aan alsof ze van een andere planeet komt.

DERK

Ada...Dominee Houtsma.

De dominee is erg in de war. Het begint raar te worden, waarom steekt hij zijn hand niet uit?

Ada kijkt naar DERK. Zijn gezicht is niet onvriendelijk, maar zijn ogen zijn vreugdeloos. Beschaamd fluistert hij bij haar oor:

DERK

Je knoopjes.

Ada kijkt wat hij bedoelt en ziet dat de bovenste knoopjes van haar jurk open staan. Gegeneerd maakt ze die dicht. De dominee herstelt zich.

DOMINEE

Welkom. Ja. Fijn. In onze kleine...congregatie.

Eindelijk kan hij haar hand schudden.

DERK

We hebben een eigen congregatie. De Presbyterian beviel niet zo. Geen bezieling. En dan zingen in het engels.

Ze knikt zo begrijpend mogelijk. Derk monstert steeds zijn vrouw. Wat hij ziet bevalt hem.

DERK

Ging het goed?

ADA

Ja.

Nu omhelst hij haar, blij maar onhandig. Ondertussen dwalen haar ogen naar Frank, maar ze ziet hem niet meer. Dan pakt Derk haar koffer en maakt aanstalten om weg te gaan. Ze kijkt zoekend achterom, angstig bijna.

ADA

Gaan we niet ...? Wachten we niet...?

Maar Derk voert haar aan de hand mee.

DERK

Ik kon een truck overnemen.

Hij voert haar dwars door de menigte naar de uitgang.

DERK

Die maken ze hier zelf van gewone auto's. Ze zagen de achterkant eraf en timmeren er een laadbak op. Spotgoedkoop.

Ze krijgt geen kans meer om een beslissing te nemen. Of afscheid te nemen.

1953, EXT. PARKEERTERREIN VLEGVELD CHRISTCHURCH. DAG.

Onafzienbare rijen auto's. DERK helpt ADA op de laadbak van een oud Fordje dat tot pickup truck is omgeknutseld. De DOMINEE stapt voorin. Verontschuldigend:

DERK

Dominee kan niet rijden. En ik kan Dominee moeilijk hier laten zitten.

Ada knikt, ze begrijpt het. Ze gaapt, en rilt. Even kijken ze elkaar aan. Hij wijst verlegen naar haar buik.

DERK

Gaat het goed?

Ze knikt lief. Hij geeft haar zorgzaam een deken.

DERK

Het kan koud worden in de Arthurs Pass.

Dan loopt hij naar de cabine. Ze buigt zich over de rand, ineens ongerust.

ADA

Hoelang is het rijden?

DERK

Een uur of vijf, zes.

Hij schuift naast de dominee en trekt het portier dicht.

Als de truck optrekt, valt Ada om.

1953, EXT/ INT. WEGEN BIJ CHRISTCHURCH / BUS. DAG.

Beelden van landschap, op weg naar Christchurch. Ada probeert achterin de open laadbak van een rammelende truck haar evenwicht te bewaren. Ze zit - net zo elegant en ongelukkig als de kleine zeemeermin - op een deken en schuift ruw heen en weer.

In de kleine, gesloten cabine zit Derk achter het stuur, met naast hem de dominee. Ze praten, maar voor Ada is het niet te verstaan. Ze zit met haar rug naar hen toe.

Dan ziet ze een bus naderen.

De bus haalt hen in. Ada kan nu zien dat er veel passagiers uit het vliegtuig in zitten. Ze ziet Marjorie en Hans. Een paar rijen verder Esther en Leon.

De bus rijdt een tijdje opzij van de truck. Ada zoekt de ramen van de bus af en ontdekt Frank. Hij zit op de achterbank en kijkt naar buiten. Dan ziet hij Ada. In zijn ogen is de verbijstering te lezen over het feit dat Ada in die laadbak zit.

Terwijl de bus de truck inhaalt, blijven Frank en Ada zo lang mogelijk naar elkaar kijken.

Het geluid verdwijnt, het beeld vertraagt, de blik duurt. Hou me vast. Blijf bij mij.

Dan naderen ze een splitsing. De bus gaat rechtdoor, terwijl de pickup met een grote bocht een andere weg inslaat. Frank drukt zijn voorhoofd tegen het glas.

Nog lang ziet Ada hoe de bus zich van de truck verwijdert en een steeds kleiner stipje wordt in een weids en alles verzwelgend landschap.

HEDEN, NZ, MARTINBOROUGH. INT. HUIS FRANK WIJNGAARD. DAG.

Het profiel van de oude ADA boven het profiel van de dode FRANK. Hij is mooi opgelapt. Ze bekijkt hem en strijkt voorzichtig over het vignet "Druivebloed" op zijn das. Dan richt ze zich op.

Naast haar staan MARJORIE EN ESTHER. De drie vrouwen staan naast elkaar bij Frank die daar opgebaard ligt. Stilte. Ergens klinkt zachte muziek.

Ieder voor zich probeert haar persoonlijke emotie voor de anderen te verbergen. Soms schieten ogen heen en weer, om de ander te peilen. Maar zodra een blik beantwoord dreigt te worden, richten de ogen zich weer op de dode man vóór hen.

1953, EXT. CHRISTCHURCH CATHEDRAL SQUARE. DAG, vroeg.

De bus is aangekomen op het doodstille Cathedral square en alle Liftmaster passagiers zijn uitgestapt. Bleek, vermoeid, verkild en verkreukeld. Onwennig kijken ze om zich heen. De teleurstelling is voelbaar.

ESTHER
(*spottend*)
Gezellig.

LEON
Het is zondagochtend zeven uur.

Marjorie buigt zich naar haar. Fluistert.

MARJORIE
Pa moet maar een sommetje sturen. Ik ga terug.

Ze kijkt naar Hans, die met een taxichauffeur praat.

Leon tikt Esther zachtjes aan.

LEON
Als we...Ik heb afgesproken.. Heb je iets anders bij je? Minder..Ik weet niet of ze...

ESTHER
Wie?

LEON
Mister en Misses Jottkowitz. Van de kamer.

ESTHER
Jottkowitz.

LEON
Het is familie van de Rabbi.

ESTHER
Ik zie nog wel.

LEON
Het zou fijn zijn als je iets anders aantrok. Want ik weet niet...

Esther loopt tussen iedereen door, glimlacht naar een journalist, groet een vertrekkende. Leon komt achter haar aan.

LEON
We kunnen lopen, als je wil, het is niet ver. En vanmiddag melden we je aan.

Hij kan haar letterlijk en figuurlijk niet bereiken.

LEON
Esther...

ESTHER
Waar? Wat?

Ze steekt het plein over naar een groepje journalisten waar ze Frank bij ziet.

LEON
The Jewish Community. Ze helpen je, maar je moet je zelf aanmelden.

Ineens draait ze zich naar hem om. Allerliefst.

ESTHER
Ik ga naar het hotel, sorry. Ik ben te moe. Ik moet slapen. Ik kan nu niet opzitten en joodse pootjes geven. Dat snap je zeker wel. Bék - en békaf.

LEON
Wat spreken we dan af?

ESTHER
Morgen! Zeeën van tijd!

Ze zoent hem vrolijk op zijn voorhoofd en voegt zich bij Frank en de journalisten. Laat Leon totaal overbluft achter.

LEON
Hoe laat? Waar?

1953, INT. KAMER MARJORIE BOARDINGHOUSE. DAG.

De kamer is klein, maar zonnig, zelfs met een klein balkon waarvan de deuren openstaan en dat over de stad uitkijkt. Een echtpaar (MR. en MRS. YOUNG, 40) laat HANS en MARJORIE binnen. De man is nonchalant gekleed, een oude trui met gaten. De vrouw keurig.

MRS. YOUNG
We zullen jullie even alleen laten. Daar staat de koffie.

Ze wijst vriendelijk naar een blad met koffie en cake. Marjorie knikt.

Als ze weg zijn, kijkt ze rond. Ze is te moe om iets leuk te vinden. Het is een beetje onwennig tussen hen. Hans komt naar haar toe, wil haar omhelzen. Ze plukt nerveus aan zijn jasje.

MARJORIE
Wat ziet die man er uit, zeg.

Ze weert voorzichtig een echte omhelzing af en pakt in plaats daarvan zijn handen.

HANS
Ze zijn hier gemakkelijk. Met alles. Laid back noem je dat. Ze zijn gewoon ontzettend aardig. Ze lachen je niet uit als je iets fout zegt, of zo.

MARJORIE
Wat is er met jouw handen gebeurd?

Hans bekijkt zijn handen, begrijpt niet wat ze bedoelt.

MARJORIE
Zo ruw. En velletjes.

Er klinken tranen door haar stem. Hij weet geen antwoord. Zo staan ze een beetje onhandig te plukken aan elkaar.

HANS
Ik kom je morgenochtend halen.

1953, EXT. CHRISTCHURCH. NACHT.

Die nacht. Langs de verlaten, donkere oevers van de Avon lopen Frank en Esther. Onder hun luchtige toon laat zich iets ernstigs raden.

FRANK
Slaap jij ooit?

ESTHER
Ik ben er niet goed in.

FRANK
Toch is het vrij makkelijk.

ESTHER
Leer het me dan.

Hij pakt haar arm en haakt haar onverwacht pootje. Legt haar op haar rug in het gras. Ze schiet in de lach.

FRANK
Zo begin je.

Hij buigt zich als een Casanova over haar heen.

FRANK
Ogen dicht.

ESTHER
Doe eens voor.

Frank doet een demonstratie ogen dicht. Hun gezichten heel dicht bij elkaar. Ze kijkt. Hij is een mooie man.

FRANK
Iedereen kan het.

ESTHER
Behalve jij en ik.

Het blijft stil. Hij opent zijn ogen.

ESTHER
Waren jullie nog in Indië toen de Jappen kwamen?

Hij knikt, draait zich van haar af en gaat op zijn rug liggen.

ESTHER
Is iedereen er heelhuids uit gekomen?

FRANK
Nee.

Het blijft stil, op het geluid van het water na. Er hoeft niet over gepraat te worden. Ze luisteren naar de rivier.

Esther wijst naar de overweldigende sterrenhemel.

ESTHER
Het wordt morgen een heldere dag.

Stilte. Dan trekt ze hem in haar armen. Ze zoenen, omhelzen elkaar, op zoek naar troost.

1953, EXT/. BOARDINGHOUSE. DAG.

De volgende dag. Marjorie staat op haar zonnig balkon en slaat haar bruidsjurk uit alsof ze de grote voorjaars schoonmaak is begonnen. Het mag een wonder heten dat de fragiele japon het overleeft.

Als ze Hans ziet voorrijden op een motor is haar enthousiasme helemaal niet meer te stuiten. Ze leunt over het balkon.

MARJORIE
Ik word wakker, ik hoor vogels! Ik zie zon, ik zie een strakblauwe lucht. Die mensen zijn zó vriendelijk! Zó aardig! Ik heb echt waanzinnig diep geslapen!

Opgelucht werpt hij haar een kushand toe.

1953, EXT. CHRISTCHURCH. DAG.

Kort beeld: Hans rijdt op de motor, met Marjorie achterop. Ze zit rechtop en houdt zich vast aan zijn jack. Ze kijkt nieuwsgierig naar de nieuwe wereld om haar heen. Het lijkt haar nu allemaal wel te bevallen. Verrast wijst ze naar een tram waar kinderwagens aan haken aan opgehangen zijn.

1953, EXT. STRAAT CHRISTCHURCH. DAG.

Tegelijkertijd: Esther heeft Frank naar de bushalte vergezeld en staat daar nu met hem te wachten. De bus komt er aan. Frank pakt zijn tas.

Ze kussen elkaar hartelijk.

FRANK
Dat alles je mag lukken.

ESTHER
Jou ook.

Hij stapt in. Luchtig zwaait ze hem uit.

ESTHER
Zal ik met je meegaan?

Hij denkt dat ze een grapje maakt en lacht, zwaait. Het portier sluit. De bus vertrekt.

Ze zwaaien naar elkaar. Esther legt haar hand op haar hart. Als de bus allang uit haar vizier is, staat ze daar nog met haar hand op haar hart.

Dan pas ziet ze Leon aan de overkant staan kijken.

Zonder een spier te vertrekken heupwiegt Esther naar hem toe.

ESTHER
Wat een heerlijke dag!

LEON
Ze verwachten je. Ze verwachtten je gisteren al.

Esther draait op haar hakken en loopt weer van hem weg.

Meteen door naar:

1953, EXT. BOARDINGHOUSE MARJORIE. DAG. schemer.

Einde van die dag. Een houten huis in een rustige groene wijk. Marjorie leidt Esther langs het huis. Esther heeft haar koffer bij zich.

MARJORIE
Je moet achterom. Aan de voordeur, dan heb je kapsones hier.

ESTHER
Al moet ik over het dak, als ik maar niet bij de familie Jótt-kó-witz hoef. Gefilte fisj. Daar ben ik niet voor gekomen.

1953, INT. KAMER MARJORIE BOARDINGHOUSE. DAG.

Even later. Marjorie zit op haar bed en kijkt de kamer rond. Esther legt een felgekleurde lap als spreij over het andere bed.

ESTHER

Tatatatáá.

De bruidsjurk - gescheurd en gevlekt - hangt prominent aan een haak. Plus een paar kledingstukken die van grote levenslust getuigen. Háár deel van het saaie kamertje heeft een kleine metamorfose ondergaan.

MARJORIE

Leuk, apart. Niet mijn smaak, maar voor eventjes best leuk.

Ze wijst naar een donkere, oud Hollandse neteldoek die zij bij haar bed heeft gehangen.

MARJORIE

Kijk. Meegepikt van thuis. Ik had het gezicht van Ma wel willen zien.

Esther plaatst een ingelijste foto van een man en vrouw met twee kinderen: een jongen van een jaar of tien, en Esther als meisje van twaalf. Ze heeft haar arm om haar broertje heen. Familieportret. Daarnaast een kiekje van het broertje met een voetbal.

Marjorie pakt ook een fotolijstje en laat het aan Esther zien. Vader keurig in het pak, moeder als spil van een flink gezin. Drie dochters, twee zoons. Gezonde stevige lui.

MARJORIE

Hoe laat zou het daar nu zijn?

ESTHER

Ze slapen. Denk ik.

MARJORIE

Ik mis ze nog niet. Misschien bot om te zeggen, maar ja. Het is gewoon zo.

Marjorie wijst naar het familieportret van Esther.

MARJORIE

Jij?

ESTHER

Ik mis ze al tien jaar.

Marjorie laat de mededeling even tot zich doordringen, maar Esther gaat vrolijk verder met het aan de muur prikken van uitbundige mode schetsen.

1953, EXT. STRAAT GREYMOUTH. DAG.

Een uitgestorven, saaie straat. Het regent, de lucht is compact grijs. Greymouth op zondagmiddag. Een hostel met een verveloos uithangbord. Aan het einde van de straat komt DERK aangelopen, gekleed in zwart trouwpak dat te klein voor hem is.

1953, INT. KAMER HOSTEL ADA. DAG.

In een kamer die zo treurig is als de buitenkant deed vermoeden, zit Ada, gekleed in lange, saaie bruidsjurk, te wachten op de dingen die komen gaan. Ze zit op de rand van het smalle bed en trekt langzaam de rok van haar jurk omhoog tot bovenaan haar dijen, waar haar kousen stoppen en haar naakte been begint. Daar legt ze een hand op haar dij, zoals Frank dat had bij haar toen ze ontwaakte in het vliegtuig. De hand ligt stil, net als toen. Ze ademt diep en regelmatig. Ze blijft zo zitten, met gesloten ogen, alsof ze de aanraking van de hand dan intenser beleeft.

Dan trekt ze - met trage bewegingen - haar broekje uit vanonder de lange rok.

Er wordt op haar deur geklopt.

STEM DERK
Ada.

Ze kijkt naar het broekje in haar hand, aarzelt.

ADA
Eén moment. Ik kom er aan.

En stopt het dan doelbewust in haar koffer, fatsoeneert haar jurk.

Ze doet de deur open en gaat met koffer de kamer uit.

1953, INT. PRESB. KERK GREYMOUTH. DAG.

Ada, beeldschoon ondanks de witte soepjurk, staat naast Derk te luisteren naar Dominee Houtsma die hen toespreekt.

DOMINEE
" ...kiest u heden, wien gij dienen zult: hetzij de Goden, welke uwe vaders, die aan de andere zijde der rivier waren, gediend hebben, of de Goden der Ammoriten, in welker land gij woont; maar aangaande mij en mijn huis, wij zullen den Here dienen.."

Ze staan in een kleine Presbyteriaanse kerk. Er zijn zeer weinig mensen aanwezig, in het zwart, de vrouwen met een zwart hoedje op. Het is een sober geheel.

Af en toe kijkt ze opzij, om contact te maken met haar bruidegom, maar die blijft dodelijk verlegen voor zich uit kijken.

1953, EXT. BUNKER. DAG. Schemer

Later die dag staan Derk en zijn bruid in regen en wind aan de voet van een tamelijk hoge, kale heuvel met daar bovenop een grijze, betonnen bunker. Er is geen toegangsweg. De bunker steekt donker af tegen de paarse onweerslucht. Ada heeft haar handen voor haar ogen geslagen, Derk leidt haar tot onderaan de heuvel. Er is bij hem voor het eerst iets van trots en vreugde te bespeuren.

DERK

Nu.

Ada doet haar handen weg. Wat ze ziet overvalt haar. Ze begrijpt het niet.

DERK

Dit is hem.

ADA

Een bunker?

Hij trekt haar achter zich aan de heuvel op. Ze ploeteren door nat zand en modderplassen. Ada's witte schoenen zakken er diep in. Derk wijst naar de bunker.

DERK

Ze waren bang voor een invasie van de Jappen.

Hijgend komen ze boven aan. Het is niet meer dan een vierkante betonnen doos. Eén deur, met één kijkgat er naast dat is uitgehakt en tot raam gemaakt. Een kraan aan de muur, met een bak eronder. Ergens staat één boom die hardvochtig tot de stam is gesnoeid. Overal zand en modder. Maar Derk lijkt het niet te zien. Hij draait haar om.

DERK

Kijk eens.

Met hun rug naar de bunker zien ze het dorp beneden zich liggen. De straat die naar rivier loopt, de rivier die in de zee uitmondt. Dikke paarsgrijze lucht. Regen. Toch heeft het een bepaalde schoonheid.

Ada, bibberend in haar bruidsjurk, kijkt verlangend naar de gewone huizen.

DERK

De grond is van de gemeente, maar de bunker is van ons.

Ze kijkt en denkt het te begrijpen, aait over zijn rug.

ADA

En de zee kan er niet bij.

Zijn gezicht betreft. Kleumend slaat hij zijn armen om zichzelf heen.

DERK

Als God de zondaars wil straffen, stuurt Hij de zeeën waarheen Hij wil.

Dan neemt hij haar mee naar binnen.

1953, INT. BUNKER. DAG.

Het is donker in de bunker. En koud, Ada staat te rillen. Ze probeert haar ontzetting te verbergen. Derk wijst naar een ruw gat in de muur, waar hopen beton omheen liggen.

DERK

Hier komt een open haard. Maar ik weet niet... Ik moet ook werken.

Hij trekt een vies gezicht. Wrikt aan het beton.

DERK

Die mensen hier nemen je in de maling. Je móet lid van de vakbond worden en dat doe ik niet. Leren ze je woorden, dat blijken dan vieze woorden te zijn. Dan kunnen ze roepen dat ze in God geloven, maar hun daden wijzen daar niet op.

Een tafel, twee stoelen, betonnen vloer, gaslampen. Ergens een oud houtfornuis en een simpel kastje.

De bunker heeft nog een ruimte, daar staat een tweepersoonsbed, onhandig opgemaakt. Een paar spullen van Derk.

DERK

Dat matras is een best matras. Dat kon ik spotgoedkoop overnemen.

Ada ziet zijn trots op de bunker.

ADA
Derk?

Hij kijkt haar eindelijk aan. Verlegen, dat wel. Ze probeert de wanhoop en de tranen uit haar stem te weren. Lief:

ADA
Dat heb je goed gedaan.

Ineens verzachten zijn trekken. Ze pakt zijn hand. Even staan ze dicht bij elkaar. Ze kijkt hem aan, probeert contact te maken, maar hij verdraagt haar blik niet. Geeft haar een onhandige kus op de wang.

1953, INT. SLAAPGEDEELTE BUNKER. DAG schemer.

Even later. Ada strijkt de deken glad. Ze steekt een kaars aan die op een ladekastje staat.

In het woongedeelte van de bunker voorziet een gaslamp de ruimte van spaarzaam, kil licht. Het raam sluit nog niet goed en klappert. Derk probeert het steviger dicht te doen, maar zonder resultaat.

ADA
Derk?

Hij ziet zijn bruid in het slaapvertrek staan, haar rug naar hem toe.

ADA
Wil je mijn knoopjes losmaken?

Derk komt achter haar staan. Hij wil haar aanraken, maar durft niet goed. Begint aan het losmaken van de vele knoopjes.

Als hij klaar is, gebeurt er weer niets. Ada draait zich om en kijkt hem aan. Hij voelt dat er iets van hem verwacht wordt.

DERK
Als je wil dat ik even weg ga...

Ze schudt nee en pakt zijn handen. Leidt die naar haar schouders. Hij begrijpt wat ze van hem wil en trekt onhandig haar jurk van haar schouders. Ze stapt er uit. Staat nu in een onderjurk.

DERK

Wil je in bed gaan liggen?

Ada schudt nee en leidt zijn handen naar de bandjes van haar onderjurk. Hij wordt hier nerveus van, hij kan dit niet. Toch doet hij wat verlangd wordt, en met een trage beweging stapt ze uit het hoopje stof dat nu op de grond ligt. Ze is naakt, op schoenen, kousen en jarretelgordel na.

Stil staat ze daar en laat zich bekijken.

Maar het heeft niet het gewenste effect. Zijn gezicht vertrekt van ontsteltenis.

DERK

Je hebt...Je hebt geen...Wanneer..? Waarom...?

Ze ziet dat het niet goed gaat en bedekt zich met haar handen, plotseling heftig beschaamd. Derk draait zich van haar af en gaat naar het bed. Zit op de rand, zijn hoofd in zijn handen.

DERK

Was dat de hele dag zo? Waarom? Ook toen Dominee sprak?

Ada - radeloos - durft zich niet meer te verroeren.

ADA

Ik weet het niet...ik weet het niet.

Ze duikt naar haar koffer, rukt een lange nachtjapon over haar hoofd, trekt kousen en jarretel eronder vandaan.

Derk knielt aan één kant van het bed en wijst haar hetzelfde te doen aan de andere kant. Paniek in zijn ogen.

DERK

Je draagt een kind.

Ze knielt. Hij vouwt zijn handen. Zij fluistert, schor van ellende.

ADA

Het spijt me...

Hij sluit zijn ogen. Zij vouwt haar handen, maar blijft naar hem kijken.

DERK

Heer, vergeef ons onze zonden. Vergeef de zondigen onder ons die al te makkelijk toegeven aan hun

vleselijke lusten. Vergeef ons en leidt ons niet in verzoeking. Amen.

Hij opent zijn ogen. Ze kijken elkaar aan. Hij is echt van haar geschrokken.

DERK

Je moet deze krachten beteugelen.

Ze knikt gewetensvol.

DEC. 1953, INT. KAMER BOARDINGHOUSE. DAG, schemer.

Volop zomer in de tuin, zichtbaar door het open raam. De zon staat laag, het is avond. Op de achtergrond het geluid van een uitzending van Radio Nederland, met kerstliederen.

Het hele kamertje ligt inmiddels vol met balen stof, rollen patroonpapier, Vogue patronen, veren, kant, knopen en klosjes garen. Temidden van dat alles zit Esther achter haar naaimachine te werken. Ze zoekt lichte stof om een sjaalkraag te maken voor de jurk waar ze mee bezig is, maar niets is goed.

Marjorie ligt te draaien en te zuchten op haar bed. Op haar nachtkastje staat een papieren kerststalletje. Aan de kastdeur hangt haar bruidsjurk klaar, met alle accessoires er om heen.

MARJORIE

Kerst in de zomer.

Bozig komt ze overeind en gaat bij Esther zitten. Ze plukt wat aan een lap. Ziet er kleintjes uit voor haar doen.

MARJORIE

Ik had behang met een soort olijfkleur. In mijn kamertje. Had ik zelf uitgezocht toen ik veertien was.

Esther schenkt wat thee voor haar in.

MARJORIE

Later vond ik het echt lelijk. Poepkleur. Dank je.

Ze drinkt.

MARJORIE

Als ik maar wel slaap vannacht. Anders heb ik morgen wallen op mijn eigen bruiloft.

Stilte. Ze drinken.

ESTHER
Verlang je naar dat behang?

Nu komen de tranen.

MARJORIE
Je hoort vanuit je ouderlijk huis te trouwen.

Esther slaat haar armen om Marjorie heen. Wrijft over haar rug.

MARJORIE
Ik mis pa en ma.

ESTHER
Ja.

MARJORIE
Hans is wel knap, hè?

ESTHER
Heel knap.

Hartgrondig snikken.

MARJORIE
Ik mis ze zo.

Esther kijkt over Marjories hoofd naar het familieportret op haar nachtkastje. Haar meisjesarm om het vrolijke broertje heen. De lachende, stoute ogen van dat broertje, zijn armen om de bal.

DEC. 1953, INT. KERK. DAG.

De deuren van de kerk gaan open, het orgel speelt. Daar schrijdt Marjorie naar voren, aan de arm van Mr. Young, die er voor zijn doen keurig bijloopt.

Hans staat vooraan bij de priester op haar te wachten.

Verspreid in de banken zitten wat collega's van hem, Mrs. Young, Esther en Leon. Esther kijkt naar Marjorie.

Plotseling draait ze zich naar Leon. Fluistert:

ESTHER
Misschien vergissen we ons. Misschien.

Dit overvalt hem.

LEON

We hebben wat tijd nodig. Dat is alles.

ESTHER

Maar als nou blijkt dat we niet bij elkaar passen?

LEON

Dan nog. We horen bij elkaar. Er is niemand anders.
We hebben niemand anders.

ESTHER

Worden we dan gelukkig?

LEON

Zoveel doden, Esther. Jouw hele familie, mijn hele familie. Denk je echt dat jij en ik geluk voor onszelf kunnen opeisen?

Esther ziet er nu niet gelukkig uit in ieder geval.

Marjorie daarentegen straalt weer als vanouds. Hand in hand met haar bruidegom luistert ze naar de priester en lijkt niet meer te twijfelen aan haar geluk.

DEC. 1953, EXT. ERGENS BIJ AVON. DAG.

Even later. De hakken van Esther zakken in het vochtige gras. Ze wandelt met Leon langs de oever van de rivier, terwijl op de achtergrond de receptie - een eenvoudige picknick - van Hans en Marjorie plaatsvindt op het grasveld.

LEON

Ik kan opzichter worden in Auckland. Mijn twee jaar zit er op.

Esther kijkt naar hem, maar zwijgt.

LEON

Het is veel beter betaald. We krijgen een huis.

ESTHER

Gefeliciteerd.

LEON

Ik kan volgende week beginnen. Esther, sta eens stil?

Ze doet dat. Hij pakt lief haar hand. Probeert het lengteverschil te negeren.

LEON

Ik moet het nu weten.

Esther knikt, ze begrijpt het.

LEON

Esther, je bent een dochter van Israël.

ESTHER

Wat heerlijk plechtig!

LEON

Ik wil dat je kosjer kookt. Daar heb ik over nagedacht. Onze kinderen moeten opgroeien met de tradities. Dat is belangrijk.

Ze staan daar ongemakkelijk. Hij kijkt haar hoopvol aan.

LEON

We vieren Sjabbat, Poerim, Sukot, alles. Alleen zo kunnen we ons leven doorgeven.

Ze wrijft nerveus over zijn hand.

ESTHER

Auckland.

LEON

Je bent zo'n actieve vrouw. Zet je energie in voor een hoger doel.

ESTHER

Dat is?

LEON

Dat weet je wel.

ESTHER

De wederopstanding van het volk Israël. Ik schenk je zonen en dochters en die groeien op als blije, vrije joden.

LEON

Als je het zó zegt..

ESTHER

Ik maak het sjabbatmaal, jij gaat voor in het gebed, onze kindjes hebben schoon gewassen haartjes. We worden zo'n lekkere warme gezellige jiddisje familie. We steken de kaarsjes aan en zingen traditionele liederen voor al die geraamtes die daar op het dressoir zitten te klapperen. Die eten met ons mee.

Een hapje voor oma, een hapje voor opa, een hapje voor Sal, zes miljoen hapjes.

Hij laat haar hand los. Ze staan een moment zwijgend tegenover elkaar.

ESTHER

Ja, daar kan ik me echt op verheugen.

Dan haalt ze uit en duwt Leon in één agressieve beweging achterover de rivier in.

En loopt zonder nog om te kijken naar het feestje.

Zodra Marjorie haar ziet, maakt ze zich los van de gasten en komt op Esther af, met rood aangelopen wangen.

MARJORIE

Ze eten het niet! Mijn cake eten ze niet! Ze eten hier niks wat niet zelfgebakken is! Belachelijk! Waar is Leon?

En zonder op het antwoord te wachten trekt ze Esther mee naar de cake.

DEC. 1953, INT. KAMER BOARDINGHOUSE. DAG.

Esther tornt en trekt met kracht de naden van haar bruidsjurk open.

Dan knipt ze er zonder pardon grote schuine stroken stof uit, die ze als sjaalkraag op de jurk, waar ze eerder mee bezig was, speldt.

Het kamertje wordt steeds voller. De wanden zijn bedekt met woeste schetsen, ook het gedeelte waar Marjorie leefde. Het familieportretje gaat schuil onder lappen, alleen het brutale broertje is nog te zien. Esther werkt hard, met een verbeterd gezicht.

DEC. 1953, INT. KAMER BOARDINGHOUSE. DAG.

En daar staat Mrs. Young voor de spiegel met de jurk aan die kennelijk voor haar was. Ze bewondert alle contrasterende details. De witte manchetten, sjaalkraag, ceintuur en de bijpassende haarversiering met witte veren. Ze kirt van blijdschap.

MRS. YOUNG

Lovely, lovely.

Esther staat er triomfantelijk bij te kijken.

Mrs. Young pakt haar tas en haalt er een aantal bankbiljetten uit. Ze overhandigt ze aan Esther.

MRS. YOUNG
Fijn dat jij blijft.

En tevreden gaat ze de kamer uit.

Esther pakt een fles whisky uit de kast. Ze gaat zitten en kijkt vergenoegd naar de bankbiljetten.

Dan schenkt ze de drank in een glas, maar halverwege houdt ze op. Ze schuift het glas en de fles van zich af. Ongeloof in haar ogen. Ze pakt het halfvolle glas en brengt het naar haar neus. Snel moet ze het neerzetten.

Ze loopt naar de wasbak en buigt zich er over. Ze kokhalst een paar keer, maar er komt niks. Ze herstelt alweer. Stomverbaasd kijkt ze naar zichzelf in de spiegel.

FEBR. 1954, EXT. HUIS ARTS. DAG.

Een groot huis in een keurige buitenwijk. Marjorie loopt op een man (ARTS) af die daar de kozijnen staat te schilderen.

FEBR. 1954, INT. KAMER ARTS. DAG.

Marjorie spuit haar gram bij dezelfde man die stond te schilderen.

MARJORIE
Ik word er gék van! Ik ben al drie maanden aan het bloeden, steeds een beetje, dan weer even niet, dan weer wel. Is dat de lucht hier, of zo?

Hij heeft nu een witte jas aan en laat haar tirade geduldig over zich heen komen.

MARJORIE
Ik ben de hele tijd doodmoe. Dat klopt niet bij mij, u kent mij niet, maar dat ben ik niet! Ik ben nooit ziek, nooit! En nou...Iedere keer bloeden, buikpijn. Hoe kan dat?

ARTS
Dat kan ik zo niet beoordelen.

MARJORIE
Het weer valt me ook tegen.

Meteen door naar:

FEBR. 1954, INT.- KAMER ARTS. DAG.

MARJORIE

Sommige dingen zijn zó...

Onder een microscoop is de arts bezig Marjories urine te onderzoeken. Marjorie tiert ondertussen gewoon door.

MARJORIE

In Holland weet je wie de dokter is en wie de huisschilder.

ARTS

Uw menstruatie, is die meestal regelmatig?

Stomend en bokkig kijkt ze naar het plafond.

MARJORIE

Volkomen regelmatig. Wij zijn thuis allemaal regelmatig.

De arts wast zijn handen.

MARJORIE

Ik ben altijd zo gezond.

De tranen wellen op. De arts gaat tegenover haar zitten.

MARJORIE

Ik kreeg een brief van mijn moeder. Ze durft het nog nét niet te vragen, maar ik ken haar. Ik had allang in verwachting moeten zijn.

ARTS

U bent in verwachting.

Hij ziet een onthutst gezicht tegenover zich en denkt dat ze het niet verstaat. Praat langzaam en duidelijk, alsof hij het tegen een dove heeft.

ARTS

U bent in verwachting. Zo'n twee en een halve maand, schat ik. Gefeliciteerd.

MARJORIE

Maar het bloeden?

ARTS

Dat komt soms voor, kleine beetjes bloedverlies, in het begin. En ook de buikpijn.

Hij glimlacht breed, buigt zich naar haar over.

ARTS

Over een maand of zes, zes en een half, wordt uw eersteling geboren.

Nu lijkt het door te dringen. De zon glijdt over haar gezicht.

ARTS

Dat verloopt hier precies hetzelfde.

Ze knikt opgelucht en dankbaar. Voor ironie mist ze de voelspriet.

MAART 1954, EXT. STRAND BIJ CHRISTCHURCH. DAG.

Maart, een zonovergoten zondag. Hans en Marjorie zitten op het strand. Het geluk is van hun gezichten af te lezen. Hans legt zijn arm nóg vaster om haar middel, en zij vleit haar hoofd nóg verliefder tegen zijn schouder. Genietend gebaart ze naar spelende kinderen bij hun families aan de picknick.

MARJORIE

Wat een land om in geboren te worden.

Ze kussen elkaar.

MAART 195, INT. SOUTERRAIN MARJORIE EN HANS. DAG.

Een advertentie in een krant van een robuuste kinderwagen: 'PEDIGREE CANE PRAM, 9/13/4'. Marjorie bekijkt die advertentie, trekt er een cirkel omheen.

HANS

Kom eens.

Ze zitten aan de zware tafel van hun donkere huursouterrain, dat vol staat met oude, engelse meubels. Hans schetst, op grote vellen papier.

Ze staat op en loopt naar hem toe, buigt zich over zijn tekeningen. Het is een huis, een solide huis. Plattegrond en vóóraanzicht, professioneel getekend.

HANS

Het kan even duren, maar dit wordt het.

MARJORIE

Teken je er wel genoeg kinderkamers in?

HANS

Je zegt maar hoeveel.

MARJORIE

Opschepper.

Ze kust hem vrolijk op zijn kruin en gaat naar het kleine keukentje om thee te zetten.

Ineens grijpt ze naar haar buik. Ze kreunt en moet gaan zitten op de keukenkruk. Ze kan bijna niet ademen van de pijn.

Maar als ze het ongeruste gezicht van Hans ziet, wuift ze vrolijk zijn zorgen weg.

MARJORIE

Hoort er allemaal bij!

MAART 1954, INT. ZIEKENHUIS. DAG.

MARJORIE ligt op een onderzoekstafel. Met grote ogen volgt ze de verrichtingen van een GYNAECOLOOG, die een stethoscoop over haar buik beweegt en luistert.

GYNAECOLOOG

U mag niet meer opstaan.

Marjorie schiet rechtop van schrik. Maar hij duwt haar beslist weer terug in liggende positie.

GYNAECOLOOG

De vrucht bevindt zich buiten de baarmoeder. Er komt een brancard en u gaat direct door naar de operatiekamer. De chirurg wordt nu gewaarschuwd.

In haar paniek kan Marjorie het engels niet goed volgen. Ze komt weer overeind. Hij duwt haar zacht maar beslist terug.

GYNAECOLOOG

U mag niet meer bewegen.

MARJORIE

Ik begrijp het niet.

GYNAECOLOOG

De vrucht is bijna door de wand van uw eileider heen. Dat is uw dood. Dat kan ieder moment gebeuren.

MARJORIE

Wat..? Wát gebeurt er?

De brancard wordt binnengereden door twee broeders. Direct gaan ze op aanwijzing van de arts over tot het verplaatsen van Marjorie, horizontaal, naar de brancard.

GYNAECOLOOG

Probeer u zo stil mogelijk te blijven liggen. Tot de narcose.

MARJORIE

Ik moet naar huis!

GYNAECOLOOG

Sterkte.

Ze wordt al weggereden.

De wielen van de brancard gaan hard, steeds harder. Voeten rennen er naast.

Het wordt donker.

MAART 1954, INT. KAMER ZIEKENHUIS. DAG.

Vanuit het donker verschijnt het gezicht van Hans, die zich over zijn vrouw in het ziekenhuisbed buigt.

HANS

Het is goed gegaan.

Ook het gezicht van Esther verschijnt naast Hans.

HANS

Ze zijn heel tevreden.

Dan wordt het weer donker.

MAART 1954, INT. KAMER ZIEKENHUIS. DAG.

In de baan licht die tussen de gordijnen naar binnen valt, dwarrelt stof.

De gynaecoloog zit bij het bed van Marjorie.

GYNAECOLOOG

We hebben één eileider verwijderd. Zat vol verkleefd weefsel, daardoor kon de vrucht niet naar de baarmoeder. In uw andere eileider ook, dat hebben we zo veel mogelijk weggehaald, maar dat kan weer terugkomen.

Marjorie reageert niet. Ze bestudeert het dansen van de stofdeeltjes in het licht.

GYNAECOLOOG

Dat is zelfs heel waarschijnlijk.

Stilte. Een verpleegster komt binnen. Marjorie kijkt naar haar en blijft haar volgen met haar ogen, zonder noemenswaardige uitdrukking op haar gezicht.

GYNAECOLOOG

In theorie kan u nog zwanger worden, maar de kans is gering.

Marjorie kijkt niet naar hem.

GYNAECOLOOG

Laat ik daar eerlijk over zijn. Heel gering.

Hij staat op, moet weer door.

GYNAECOLOOG

Praktisch nihil.

Hij pakt zijn mappen van het bed. Wuift een imaginaire vlieg weg.

GYNAECOLOOG

Zoek een nieuwe levensbestemming. Er zijn andere mooie dingen die een vrouw kan doen.

Dan geeft hij haar monter een hand en gaat de kamer uit. De verpleegster loopt naar het bed en neemt Marjories temperatuur op. Ze ziet de wezenloosheid van deze Hollandse patiënte.

VERPLEEGSTER

Heeft u begrepen wat de dokter zei?

Marjorie haalt haar schouders op. Ze richt zich weer op het stof in de lichtbaan.

VERPLEEGSTER

Zal ik het nog een keer langzaam vertellen?

Marjorie schudt nee. Het lijkt haar niet te boeien. De verpleegster gaat naar het raam en sluit de gordijnen. De lichtbaan verdwijnt. Het wordt donker.

APRIL 1954, INT. SOUTERRAIN HANS EN MARJORIE. DAG.

Een guts water met schuim wordt door Marjorie uit een emmer over de stenen vloer uitgestort in de richting van Hans, die hulpeloos in een hoekje staat toe te kijken hoe de afstand tussen hem en zijn vrouw letterlijk onoverbrugbaar is. Marjorie zet de emmer neer en begint met een bezem als een bezetene de vloer te schrobben.

HANS

Je bent net geopereerd.

MARJORIE

Moet jij niet naar je werk?

Marjorie tilt een zware, houten stoel op de tafel.

HANS

Laat mij dat dan doen.

MARJORIE

Waarom? Er kan toch niets meer mis gaan.

Dan duwt ze de bezem met zo'n kracht in de emmer dat die omvalt. Haar gezicht vertrekt in een krampachtige grijns.

MARJORIE

Kan er nog wel bij.

Hans trotseert het water en loopt naar haar toe. Wil haar troosten, omhelzen.

HANS

Het geeft niet, schat.

Ze slaat hem zowat van zich af, furieus.

MARJORIE

Ik ben niet kreupel! Ik ben geen invalide!

Hij wil de emmer rechtzetten, maar zij trekt die uit zijn handen en duwt hem naar de deur.

MARJORIE

Je komt te laat! Voor mij hoef je niet te blijven, hoor!

Ongelukkig staan ze tegenover elkaar. Vol vertwijfeling besluit hij inderdaad maar te gaan, dit is hem te machtig.

MARJORIE

Dag!

APRIL 1954, INT. SOUTERRAIN HANS EN MARJORIE. DAG.

'Lieve Pa en Ma,' staat er bovenaan een verder leeg vel papier. Marjorie zit bewegingsloos aan tafel en staart naar de nog ongeschreven brief.

Er wordt geklopt. Marjorie houdt zich stil en wacht tot de klopper verdwijnt. Maar de deur gaat open. Het is Esther, met haar jas aan.

ESTHER
Hoe gaat het? Hoe is het met je?

MARJORIE
Goed.

ESTHER
Mooi.

Ze gaat tegenover Marjorie zitten. Ziet de brief.

ESTHER
Voor thuis?

Marjorie vecht met de tranen. Vecht met zichzelf.

MARJORIE
Ik had ze een brief geschreven. Ik was zo blij. Aan pa en ma. En moet ik nu...Maar wát?...Hoe?

ESTHER
Misschien moet je nog even wachten.

MARJORIE
Met de boot. Hij is daar nog niet eens. En moet ik nu...Wat moet ik dan schrijven?

ESTHER
Wacht maar even met alles.

MARJORIE
Ik ben vruchtbaar. Wij zijn thuis allemaal vruchtbaar.

ESTHER
Marjorie...

MARJORIE
Je hoeft maar naar ons te wijzen. Mijn oudste zus heeft er al vier. Onze Greet verwacht haar derde. Je hoeft maar naar ons te wijzen.

Esther gaat staan. Marjorie kijkt naar haar.

ESTHER
Niet schrikken.

Ze doet haar jas open. Happend naar adem staart Marjorie naar het gezwollen lichaam van Esther. De grote borsten en de kleine, maar onmiskenbare buik. Esther gaat en profiel staan om beter zicht te geven.

ESTHER
Ik ben vijf - of zes en twintig weken.

Niemand beweegt. Minutenlang alleen hun ademhaling en dan:

ESTHER
En ik wil het niet.

Marjorie staart met vijandige ogen naar Esther die voor haar staat en met haar handen zorgzaam over haar buik glijdt. Het blijft even stil. Dan:

ESTHER
Ik ben mijn klanten kwijt, ik ben mijn kamer uitgegooid. Ze vond het zelf heel vervelend, Mrs. Young. Ze vroeg begrip. Een ongehuwde moeder, dat zou haar reputatie schaden.

Geen enkele reactie aan de overkant. Esther gaat zitten.

ESTHER
Maar daar gaat het niet om. Dat kan ik wel aan.

Ze wrijft liefdevol over haar dikke buik. Probeert de emotie eronder te houden.

ESTHER
Ik wil geen joods kind op de wereld zetten.

MARJORIE
Waarom niet?

Het lukt Esther niet antwoord te geven. Ze wuift de vraag weg. Marjorie blijft kil.

MARJORIE
En Leon?

ESTHER
Het is niet van Leon.

De afkeuring in de ogen verdiept zich.

MARJORIE
Van wie dan?

Esther haalt haar schouders op, niet belangrijk.

MARJORIE
Je weet het niet.

Weer een onverschillig gebaar.

MARJORIE
Waarom heb je het niet weg laten halen, als je toch bezig was? Je hebt vast wel zo je adresjes.

De twee vrouwen kijken elkaar aan, een krachtmeting.

ESTHER
Er wordt hier niemand weggehaald.

MARJORIE
Sorry hoor.

Esther knikt.

MARJORIE
Adoptie dus.

ESTHER
Dan zal het altijd te traceren zijn als kind van mij.

Stilte. Esther draait aan haar armbanden. Nu begint er iets te dagen bij Marjorie.

MARJORIE
Wat wil je dan?

APRIL 1954, EXT. STRAND . DAG.

Het harde loeien van de herfstwind. Hans en Marjorie lopen gebogen in de storm over het strand. Ze moeten kracht zetten om elkaar te verstaan.

MARJORIE
Praktisch nihil is niet nihil.

HANS
Maar wel praktisch nihil.

Als een razende furie overschreeuwt Marjorie de storm.

MARJORIE

Zal ik dan maar de zee inlopen?!

Ze rent op de branding af.

HANS

Dat bedoel ik niet!

Hij haalt haar terug.

HANS

Het kan onze oudste zijn, alleen maar fijn als er dan méér komen.

MARJORIE

En als er niet méér komen?

HANS

Dan hebben we in ieder geval één kind.

MARJORIE

Ja! Anders ben je getrouwd met een onvruchtbare vrouw. Blijf je kinderloos. Krijg je spijt. Ga je me haten!

HANS

Okay, we doen het niet!

Zo lopen ze door, hij sneller dan zij, met storm in hun hoofd, terwijl de wind hen met harde stoten omver probeert te blazen. Marjorie kijkt naar haar man, naar zijn gebogen schokkende, schouders. Huilt hij?

In een impuls rent ze naar hem toe. Slaat haar armen om hem heen.

MARJORIE

Niet huilen.

Een driftige, verwarde omhelzing. Ze delen eindelijk hun verdriet.

APRIL, 1954, INT. BUNKER. DAG.

Ada ligt in bed, vlak na haar bevalling, bezweet en aangedaan. Ze strekt haar handen uit naar het babietje dat de vroedvrouw haar aanreikt. Ze spreekt nog steeds geen engels, maar heeft een dringende vraag.

ADA

Is het gezond? Is het goed? Alles goed?

VROEDVROUW

It's a wonderful, healthy girl.

Ada verstaat het niet en controleert paniekerig de baby op tien vingers, tien tenen, geen hazenlip, etc. Derk komt binnen. Hij is ook aangedaan, zachter dan normaal.

DERK

Ze is helemaal gezond. Een prachtige dochter.

Ada leunt met een zucht van opluchting achterover. Derk buigt zich over haar heen.

ADA

Misschien heeft de Heer ons vergeven.

DERK

Misschien.

Hij neemt de baby in zijn armen en gaat er mee naar het raam.

Ada kijkt naar zijn rug.

APRIL 1954, INT. SOUTERRAIN, DAG.

De hand van Esther - handpalm naar boven - schuift naar het midden van de tafel en wacht daar.

Aarzelend komt de hand van Marjorie er op. Tot slot die van Hans, beschermend bijna.

Drie zwijgende jonge mensen aan de kleine tafel in het souterrain. Ze voegen hun andere handen erbij en bevestigen zo hun verbond.

MARJORIE

Niemand komt dit ooit te weten. Ook het kind niet.

HANS

Nooit?

ESTHER

Dat is de voorwaarde.

HANS

Beloofd.

MARJORIE

Het is óns kind. Mijn eigen kind.

ESTHER

Het krijgt een goed en veilig leven.

Ze knikken. Stilte. De handen schuiven weer uit elkaar.

MEI 1954, EXT. CAMPING. DAG.

Herfstdag, opkomende zon, 's morgens heel vroeg.

Een kleine truck met huisraad en de motor in de laadbak rijdt door een heuvelachtig gebied naar een groot, open terrein met her en der een verdwaalde caravan.

De truck - met Hans achter het stuur en Marjorie en Esther naast hem - stopt bij een grote caravan.

Er gebeurt even helemaal niks. Dan stapt Hans uit. Hij inspecteert het terrein, kijkt naar de andere caravans. Het zijn er niet veel en ze staan heel ver weg. Er is geen leven te bekennen. Hij wenkt: kóm maar.

MEI 1954, INT. EXT. CARAVAN. DAG.

Wat later. Hans sjuwt onder leiding van Marjorie de huisraad de caravan in. De spullen van Esther, de naaimachine, de papieren rollen, de stoffen, de kandelaar, alles gaat naar een piepklein kamertje achterin waarvan het gordijntje dicht is. Esther ruimt het schemerige kamertje in en zet het familieportretje neer.

JUNI 1954, INT. CARAVAN. DAG.

Sequentie met voice-over fragmenten van brieven die Marjorie aan haar ouders schrijft.

Marjorie bewondert op haar gemak de cover van een Katholieke Illustratie: zijzelf in bruidsjurk, zwaaiend vóór de Liftmaster in Londen.

STEM MARJORIE

Juni negentien vier en vijftig. Lieve Pa en Ma, dank voor het opsturen van het tijdschrift. Jammer dat het maar één exemplaar was. Alles gaat goed hier. Mijn buik begint nu echt dik te worden en ik ben volop bezig met de voorbereidingen voor de komst van ons kleintje.

De caravan is nog altijd maar half ingericht. Er staan nog steeds dozen.

Esther zit - met dikke buik - achter de naaimachine een trappelzak te stikken die ze uit de bruidsjurk van Marjorie

heeft geknipt. Het restant van die jurk ligt op de grond om haar heen.

JULI 1954, EXT. CAMPING. DAG. Vroege ochtend.

Hartje winter. Er ligt sneeuw op de velden.

STEM MARJORIE

Juli negentien vier en vijftig. Er ligt sneeuw! Vindt u dat nou niet grappig? Het is hier de omgekeerde wereld.

De vroege zon probeert de kale vlakte die de camping in de winter is te verwarmen, zonder veel succes.

STEM MARJORIE

Mijn buik is nu zo dik dat ik niet meer overeind zou komen als ik zou uitglijden. Als het aan Hans lag kwam ik nu niet eens buiten. Die is zó bezorgd!

Pats! Een sneeuwbal spat uit elkaar tegen het hoofd van Marjorie. Hans en Marjorie zitten elkaar achterna, glijdend en glibberend en bekogelen elkaar met sneeuwballen. Terwijl Esther - een wijd vest om haar aanzienlijke buik - dat geamuseerd gadeslaat vanuit de open deur.

Als in de verte een auto te zien is, verdwijnt Esther snel naar binnen.

Marjorie en Hans houden de auto ongerust in de gaten en wachten tot hij weer weg is. Achter hen wordt het gordijntje dichtgetrokken.

JULI 1954, INT. CARAVAN. DAG.

Marjorie meet de bloeddruk van Esther. Ze laat de lucht weer uit het pompje ontsnappen en kijkt Esther nadenkend aan.

STEM MARJORIE

Blijk ik een íets te hoge bloeddruk te hebben. Is normaal, zegt de dokter. Maar ik moet voor de zekerheid zoutloos. Bah. Niks smaakt meer!

JULI 1954, INT. CARAVAN. DAG.

Marjorie zit aan tafel met pen en papier. Tegenover haar borduurt Esther een babytruitje. Ze hebben dikke vesten aan en hun adem is zichtbaar. Marjorie zegt hardop wat ze schrijft.

MARJORIE

Verder verloopt alles zoals het hoort. Ik voel me prima,...

ESTHER

Druk op mijn blaas, pijnlijke dijen, kan niet meer liggen, harde buik.

MARJORIE

...op de gewone zwangerschapskwaaltjes na. Lieve Ma, ik denk nu vaak aan u.

ESTHER

Ja. Ik ook.

Marjorie kijkt op.

ESTHER

Aan mijn moeder.

Ze buigt zich weer over haar borduurwerk.

In een impuls staat Marjorie op en geeft Esther een zoen.

JULI 1954, EXT. CAMPING. NACHT.

Een sneeuwstorm jaagt over de camping en slaat de bomen bijna dubbel. In de caravan van Hans en Marjorie brandt zwak licht, verder is het hele terrein donker. De gordijntjes zijn dicht.

De storm maakt een gierend geluid.

JULI 1954, INT. CAMPING. NACHT.

Uit de kamer van Esther klinkt met tussenpozen onderdrukt gekreun. Marjorie komt de kamer uit en sluit de deur. Ze kijkt naar Hans die een vuurtje stookt in de houtkachel en nerveus een sigaret rookt. Hij kijkt op.

MARJORIE

Drie centimeter ontsluiting.

HANS

Wat zijn we eigenlijk aan het doen?

MARJORIE

Ik was een heel goeie verpleegster.

Ze gaat naar de gootsteen en wast haar handen. Bijna bezwerend.

MARJORIE

Ik word een heel goeie moeder.

JULI 1954, INT. CARAVAN. NACHT.

Esther zit half rechtop en heeft persweeën. Ze doet vreselijk haar best om haar kreten te dempen. Marjorie staat gebogen over haar heen. De wee eindigt en Esther zakt kreunend terug achterover. Ze ziet er gemarteld uit.

ESTHER
Even niet. Even wachten.

Marjorie kijkt hoever ze is.

MARJORIE
Bij de volgende, of die daarna.

ESTHER
Wacht. Ik wil wachten. Ik kan dit niet. Wil niet.

MARJORIE
Het kind wacht niet.

Ze pakt ze een doek die klaarligt en bindt hem over Esthers ogen. Esther kreunt.

MARJORIE
Dat was de afspraak.

ESTHER
Bloody Hell..!

MARJORIE
En nu zo hard mogelijk mee persen. En niet vloeken.

De volgende wee dient zich aan. Esthers lichaam kromt zich naar voren, gedirigeerd door het oergeweld daarbinnen.

Buiten giert de storm.

JULI 1954, EXT. CAMPING. NACHT. Vroege ochtend.

Het hagelt en sneeuwt. Losgebroken takken slaan tegen de caravan.

JULI 1954, INT. CARAVAN, NACHT vroege ochtend.

Marjorie heeft het kind in een doek gewikkeld en houdt het in haar arm. Ze doet de deur van Esthers kamertje achter zich dicht en loopt met de baby naar Hans. Ze zijn toch gegeneerd, weten niet of ze blij mogen zijn.

MARJORIE
Je zoon.

Hans durft het kindje niet aan te pakken. Ze kijken elkaar aan.

MARJORIE
Je zoon.

Hij kijkt naar de dichte deur. De stilte daarachter is oorverdovend.

HANS
Moeten we niet...Wil ze niet...?

Marjorie schudt nee en duwt het kindje verbeten in zijn handen.

MARJORIE
Je zoon.

JULI 1954, EXT. CAMPING. DAG.

De rust is weergekeerd op het terrein. De storm is gaan liggen. De sneeuw ligt opgehoopt tegen de caravan en overal zijn losse takken, maar er schijnt weer een waterig zonnetje en ergens zingt een vogel.

JULI 1954, INT. CARAVAN. DAG.

Marjorie komt de kamer van Esther binnen met een kom soep. Esther ligt met haar gezicht naar de muur en beweegt niet. Ze voelt dat Marjorie daar staat en draait zich om. Marjorie gaat op de rand van het bed zitten en overhandigt Esther de soep.

MARJORIE
Zit weer zout in.

Alles blijft ongezegd. Esther lepelt de soep. Marjorie plukt aan de deken.

MARJORIE
Recept uit de Margriet. Ma stuurt hem nog steeds op.

Dan houdt Esther het niet meer uit.

ESTHER
Hoe..hoe is..gaat..

MARJORIE

Niet doen. Zouden we niet doen.

Ze staat op en verlaat het vertrek. Esther zet de soep weg, gaat liggen en draait zich weer naar de muur.

JULI 1954, INT. CARAVAN. NACHT

Licht van een gaslamp. Ergens klinkt geschuifel en onderdrukt gekreun. De deur van de slaapkamer van Hans en Marjorie is dicht. Marjorie ligt op haar zij op bed en tegenover haar ligt Hans. Tussen hen in ligt de baby. Ze staren er naar en raken af en toe voorzichtig een handje of een voetje aan. Dan kijken ze elkaar onzeker aan. Er is binnen iemand heel ongelukkig.

JULI 1954, EXT. CAMPING. DAG.

Heel vroeg in de ochtend. De sneeuw is grotendeels gesmolten. Bij de caravan staat weer de pickup, geladen met huisraad. Hans trekt de touwen er over heen.

STEM MARJORIE

Lieve Pa en Ma. Gelukkig laat ons kleintje nog even op zich wachten, want nu zijn we druk met de verhuizing.

De deur van de caravan gaat open. Marjorie komt als eerste naar buiten, ze draagt het pakketje, kijkt goed rond of er niemand te zien is. Hans wenkt haar.

Hij ondersteunt Esther naar de pickup. Marjorie gaat als eerste de cabine in.

STEM MARJORIE

Op het Noordereiland schijnt het altijd mooi weer te zijn. Ik zei tegen Hans: let's go, sneeuw hebben we in Holland ook!

Hans kijkt nog één keer of ze niet gezien zijn, stapt dan op de bestuurdersplek en rijdt van het terrein af.

JULI 1954, INT/EXT. PICKUP EN STRAAT HOTEL CHRISTCHURCH. DAG.

De pickup staat stil voor een huis met een uithangbord: Hostel.

Drie beschaamde mensen voorin. Marjorie, die in het midden zit, heeft het pakketje in haar armen. Probeert het gezichtje zoveel mogelijk aan het zicht te onttrekken door het te bedekken met het dekentje, maar de piepkleine geluidjes zijn niet te missen. Esther kijkt verstard voor zich uit. Stilte. Wie gaat het eerst iets zeggen.

HANS

Ik pak je spullen.

Hij duikt de auto uit. Marjorie en Esther durven elkaar niet aan te kijken.

ESTHER

Niets zeggen.

MARJORIE

Nee.

Stilte. Esther ademt met horten en stoten. Voert een gevecht om haar tranen binnen te houden. Schor:

ESTHER

Een goed en veilig leven.

MARJORIE

Ja.

ESTHER

Dat is beloofd.

Dan opent ze het portier en stapt zonder nog naar Marjorie en het kind te kijken uit.

Marjorie buigt zich over de baby, kust het gezichtje.

MARJORIE

Ja.

Hans schuift weer naast haar. Ze zeggen niets. Hij start de auto.

JULI 1954, INT. TRUCK/EXT. STRAAT CHRISTCHURCH. DAG.

Terwijl de pickup zich verwijderd, draait Marjorie zich om en ziet door de achterraut van een afstand hoe Esther zonder om te kijken het hotel binnengaat.

STEM MARJORIE

Alles gaat goed, het leven is mooi! Ik heb een voor gevoel, lach me niet uit, ik heb een voor gevoel dat het een jongetje wordt..!

Blijft over het gewone verkeer en voetgangers die de loop van alledag volgen.

HEDEN. INT. HUIS FRANK MARTINBOROUGH. DAG.

Het gezicht van BOB. Een Maori-song uit de jaren vijftig klinkt. Bob is zojuist binnengekomen in de rouwplechtigheid en speurt de rijen af naar zijn moeder. In zijn kielzog volgt een aantrekkelijk meisje (HANNAH, 19) met donkere krullen en een zelfbewuste blik in haar ogen. Ze doet denken aan Esther in haar jonge jaren.

Het is stampend druk in de grote ruimte. De kist is inmiddels toegedekt. Een oude Maori (MOZIE, 75, geen tatoeages) staat achter een kathedr. Er zitten veel mensen, vrienden, wijnboeren uit de omgeving. Daar omheen staat men. We zien de gezichten uit de eerste scène, KRIS, de studenten, de Aziaten. De Maori's. Iedereen luistert naar de muziek.

Ergens achteraan zitten ADA, MARJORIE en ESTHER.

Hannah zwaait bedekt naar Marjorie, die bijna van haar stoel springt van vreugde.

Nu ontdekt Esther naar wie Marjorie kijkt. Langzaam ontstaat een vermoeden in haar ogen. Zou het..?

Bob legt zijn arm om zijn dochter. Drukt haar even tegen zich aan. Eén beeld van liefde en geluk. Prettige mensen.

Ada buigt zich naar Marjorie en fluistert:

ADA
Wie zijn dat?

MARJORIE
Mijn zoon en mijn jongste kleinkind.

ADA
Ach!

Esther richt haar blik strak op de grond voor zich. Marjorie negeert Esther totaal.

Bob en Hannah staan aandachtig naar de song te luisteren.

Esther kan haar ogen er niet vanaf houden. Ze buigt zich naar Marjorie. Fluistert.

ESTHER
Je hebt niets gezegd.

MARJORIE
Moest dat dan?

Met strakke koppen doen ze net of ze naar de muziek luisteren.

Hannah heeft de aandacht getrokken van de mannelijke studenten, van Kris. Ingehouden-flirterige blikken vliegen heen en weer.

HEDEN, EXT. WIJNGAARD BIJ HUIS FRANK. DAG.

Terwijl ze met de gasten mee naar buiten druppelen, staan Marjorie, Ada en Esther oog in oog met Bob en Hannah.

HANNAH
Oma!

Ze vliegen elkaar om de hals. Esther kijkt, maar wendt zich dan af. Ze zoekt met trillende handen naar haar sigaretten.

MARJORIE
Meisje, meisje, wat ben je mager. En je ruikt naar paarden.

Hannah steekt haar handen uit. Die zijn oranje-geel.

HANNAH
Kijk, van de teugels.

MARJORIE
(tegen Ada)
Ze zou een jaar door Australië reizen, maar ze is in de bush blijven hangen op een paardenboerderij. Niet alleen vanwege de paarden, hoor.

Hannah lacht, haar ogen blijven zoeken naar Kris die verderop staat.

HANNAH
Nu wil ik Nieuw Zeeland weleens zien.

Bob biedt Esther een vuurtje aan.

ESTHER
Hoeveel kinderen heb je?

BOB
Drie. Alledrie meiden. En dan mijn vrouw. Ik zit goed.

ESTHER
Bobby darling.

Hij kijkt haar aandachtig aan. Maar voordat er werkelijk iets gezegd zou kunnen worden, wordt de kist naar buiten gedragen en moeten ze eerbiedig wijken.

HEDEN, EXT. WIJNGAARD FRANK. DAG.

Even later. De hele groep gasten loopt langzaam achter de kist aan die door een aantal mannen gedragen wordt. Direct achter de kist lopen MOZIE en zijn VROUW en hun zonen, dochters, schoonfamilie, kleinkinderen.

Halverwege loopt KRIS in de buurt van HANNAH.

Helemaal achteraan lopen ADA, ESTHER met daarachter MARJORIE, die haar gezonde arm onder die van BOB heeft gehaakt. Niemand zegt iets.

De stoet gaat langs de wijnvelden naar de begraafplaats die daar niet al te ver vandaan is. Er zijn nu geen schoten te horen.

Dan kijkt Esther om. Bob glimlacht naar haar. Hij heeft een prettig, open gezicht. Marjorie duwt zichzelf demonstratief iets dichters naar haar zoon.

1963, MAART. EXT. STRATEN VAN WELLINGTON/ WINKEL ESTHER. DAG.

Een vrolijk, beweeglijk jongetje (BOBBY, 9) loopt hand in hand met zijn ouders door de straten van zonnig Wellington. Hans draagt inmiddels een bril, Marjorie ziet er bloeiend, blozend en fris uit. Naast hen, met een rugbybal in de hand, loopt FRANK, die in die tien jaar breder, sterker en nóg aantrekkelijker is geworden.

De volwassenen en het kind zijn midden in een gesprek.

FRANK

En het was ook niet zo'n kleine jongen, die verdediger, en jij wist hem toch te passeren!

BOBBY

Hij zit al op High School.

Ze spreken engels. Marjorie en Hans met licht Hollands accent, Frank accentloos, Bobby met een zwaar Kiwiaccent.

FRANK

En dán nog een side-step weten te maken, én een try drukken, dat is echt...klasse.

Bobby glimt van trots.

HANS

Dan was die scout heel dom geweest, als hij jou er niet had uitgepikt.

MARJORIE

Straks gaat hij nog naast zijn schoenen lopen.

Ze passeren een groep mensen die staat te kijken bij een winkelpand, waarvan de gevel wordt opgeknapt. Er staat een vrachtauto voor en er worden kledingrekken, naaimachines, balen stof, japonnen, een toonbank en stoelen naar binnen gedragen. Het trekt veel aandacht in de straat. De mannen lopen er zonder meer voorbij. Zo niet Marjorie. Haar aandacht wordt getrokken door een bouwvakker die grote letters op de gevel schildert. Ze blijft staan. De etalageruiten zijn afgeplakt met papier. Ze kijkt naar boven. 'Lady Esther' staat er.

1963, INT./EXT. WINKEL ESTHER/ STRAT WELLINGTON. DAG.

In de winkel staat Esther - theatraal modieus gekleed - met haar rug naar de deur te overleggen met een man over de kleuren van de muur. Achter haar gluurt Marjorie in de winkel. Esther heeft een waaier kleurstaaltjes in de hand en wappert daarmee flirterig naar haar ASSISTENT.

Ze draait zich van hem af en kijkt recht in het gezicht van Marjorie, die achteruit deinst van schrik. De twee vrouwen staren elkaar geschrokken aan. Naast Marjorie verschijnt Hans. Als hij Esther ontdekt, steekt hij aarzelend zijn hand op.

Marjorie knikt kortaf en wil snel doorlopen. Maar Esther snelt naar de deur.

1963 MRT. EXT./INT. STRAAT WELLINGTON/ WINKEL ESTHER. DAG.

Esther komt de zaak uit en staat oog in oog met Hans en Marjorie. Een heel ongemakkelijke ontmoeting. Marjorie en Hans stamelen een groet.

ESTHER

Wat doen jullie hier?

MARJORIE

Wij wonen hier.

HANS

In Kandallah Village.

Alliedrie moeten ze dit verwerken. Frank, die gemerkt heeft dat zijn gezelschap achterbleef, komt terug met Bobby in zijn

kielzog. Het verheugt hem zichtbaar Esther daar te zien. Hij geeft de rugbybal aan het kind en gaat naar haar toe.

FRANK
Esther!

Esther schrikt, kan niet verhullen dat ze niets van deze situatie begrijpt. Grote ogen, geen tekst. Frank keurt haar van top tot teen.

FRANK
Geen spat veranderd.

Hij omhelst haar hartelijk. Marjorie ziet haar verwarring.

MARJORIE
Frank woont in Martinborough. Dat is anderhalf uur rijden.

HANS
We kwamen elkaar tegen bij *the juniorrugby*. Sindsdien trekken we op.

FRANK
Ik train tegenwoordig met deze held hier.

Marjorie schuift de verlegen Bobby naar voren.

MARJORIE
This is our son Bobby.

Esther staat als aan de grond genageld. Ze kan haar ogen niet van het jongetje afhouden. Hij heeft wel wat van het broertje op de foto, in een donkerblonde uitvoering. Uiteindelijk steekt ze haar hand uit. (N.B. met het kind spreken ze engels)

ESTHER
Hai Bobby. Ik ben Esther.

Bobby schudt beleefd de hand van die vreemd uitgedoste mevrouw, maar toont verder weinig interesse. Hij draait de bal rond en gooit hem van zijn ene hand in de andere.

ESTHER
Hou je van rugby?

BOBBY
(*trots*)
Ik speel voor Wellington.

MARJORIE

Hij is net geselecteerd voor het jeugdteam.

BOBBY

I want to be an All Black.

Ze kijken naar het jongetje dat behendig met de bal manoeuvreert. Weten niets te zeggen. De assistent wenkt Esther vanuit de zaak. Een leverancier houdt zijn bonnen omhoog, ze moet tekenen.

MARJORIE

Hoelang blijf je hier?

ESTHER

Dit is mijn tweede winkel. Christchurch werd te klein.

Hans en Frank brommen bewonderend. Dat kan Marjorie niet op zich laten zitten.

MARJORIE

Hans heeft ons huis zelf gebouwd. Erg mooi, al zeg ik het zelf. Met uitzicht op zee. Hij is tekenaar bij een architect.

HANS

Kom eens langs.

Hij ziet de blik van zijn vrouw niet. Frank heeft ook niets in de gaten.

FRANK

Look at us, the bloody Dutchies.

Esther is geobsedeerd door de aanblik van het spelende jongetje. Marjorie ziet het met lede ogen aan. De assistent binnen wenkt Esther, hij heeft haar nodig.

MARJORIE

Je hebt het druk. We gaan, kóm. Tot ziens.

ESTHER

Ja?

MARJORIE

Bobby darling, let's go.

En zonder nog verder om te kijken sleurt Marjorie haar zoon mee. Hans schuttert nog wat.

HANS

Leuk je weer eens...ja. Verrassend.

Hij volgt Marjorie. Nu staan Esther en Frank oog in oog. Ze pakken elkaar bij de hand. Esther is zeer in de war.

ESTHER
Nog alleen?

FRANK
Zoiets. En jij?

ESTHER
Zoiets.

FRANK
Weet je Ada nog? Ada van Holland?

ESTHER
The gorgeous blonde?

FRANK
We schrijven brieven.

Er wordt nu dringend vanuit de winkel om Esther geroepen. Hij geeft haar een zoen op de wang.

FRANK
Bel me. Ik sta in het telefoonboek!

Esther knikt verdwaasd, blijft staan kijken hoe hij achter de andere drie aanspurt.

Als ze bijna de hoek van de straat om zijn, kijkt Bobby naar Esther en zwaait.

Esther zwaait terug. Mompelt.

ESTHER
Bobby darling.

ASSISTENT
Esther, please?

Esther reageert niet. Pas als het groepje uit het zicht is, gaat ze naar binnen.

1963, MRT. GREYMOUTH. EXT. BUNKER. DAG.

Terwijl haar drie kinderen (JONGETJES 6,8, MEISJE 10) in schooluniform onderaan de heuvel ongeduldig op haar wachten,

haalt Ada tassen met boodschappen van haar stuur en zet haar fiets onder een afdakje.

Ze kijkt naar de vrachtwagen die onder aan de heuvel staat.

'Visser Transport' staat er met grote letters op.

Ada is nog steeds een schoonheid, het dikke, blonde haar onhandig opgestoken. Ze is sober gekleed, maar dat doet niets af aan haar glans.

Gevieren gaan ze op een rij staan. Het is een speels ritueel. De kinderen kijken naar Ada, die houdt de spanning er even in en geeft dan een teken.

De twee oudsten klauteren de heuvel op, behendig de modderpoeltjes omzeilend. Er is nog steeds geen toegangsweg. Ada houdt de hand vast van het kleinste vlasblonde jongetje en ploegt zich samen met hem, lachend, hijgend en puffend, een weg naar boven.

Aan haar andere arm draagt ze de zware boodschappen.

1963. MRT. INT. BUNKER. DAG.

Gewoon huiselijk tafereel. De kinderen rennen rond. Ada raapt een jasje van de vloer.

ADA

Sssht. Daddy is home.

Ada zet haar boodschappen op het aanrechtje. De bunker ziet er iets meer als een huis uit dan tien jaar geleden, maar armoedig is het nog steeds.

ADA

Where is daddy?

MEISJE 10

Daddy!

Geen antwoord. De deur naar de ouderlijke slaapkamer is dicht. Ada loopt er naar toe. Zodra ze de deur van haar slaapkamer opendoet, schrikt ze vreselijk.

Daar staat Derk, bij een geopende kledinglade vol ondergoed van Ada. Met een stapel brieven in zijn hand waarvan hij er één aan het lezen is. Hij staart haar ontzet aan.

DERK

Wie is Frank de Rooy?

Snel glipt Ada de slaapkamer in en sluit de deur achter zich.

1963, MRT. INT. SLAAPKAMER BUNKER. DAG.

Ada probeert zich te herstellen. Derk houdt een foto omhoog, van Frank, lachend bij een stapel kisten met daarin druiven. (N.B. dit is de foto die in het heden op de wijngaard overal te zien is)

ADA
Wat ben je vroeg.

Dan worden ze gestoord door het geluid van de kinderen, waarvan de jongste in een hard gehuil losbarst. Het meisje trekt hun deur open.

MEISJE
Hij viel! Ik duwde niet!

DERK
(tegen Ada)
Leg het vanavond maar aan Dominee uit.

Ada ontsnapt naar de kinderen.

1963, MRT. INT. BUNKER. NACHT.

Die avond. In de kamer staan vier stoelen tegenover één andere stoel. Ada maakt thee bij het aanrecht en probeert niet naar de drie mannen te kijken die hun jassen uitdoen en de modder van hun schoenen vegen. Het zijn DOMINEE HOUTSMA en TWEE OUDERLINGEN.

DOMINEE
Visser, die toegangsweg? Hoe zit het daarmee?

DERK
Ik heb gespaard, ik heb het geld, maar de gemeente wil me de grond niet verkopen. Ik ga toch geen weg voor de gemeente aanleggen?

Instemmend gemompel. Nerveus schenkt Ada het kokende water in de pot.

1963, MRT. INT. BUNKER. NACHT.

Even later. Ada zit tegenover een tribunaal. In haar houding is iets van verzet te bespeuren. Derk, de dominee en twee ouderlingen. De dominee voert het woord.

DOMINEE
Hoe lang is dit al aan de gang?

ADA

Ik kreeg een brief van Marjorie. Ik weet niet...twee jaar geleden. Dat ze hem in Wellington had ontmoet. Dat hij hun vriend was geworden. En toen kreeg ik ineens een brief van hém. Gewoon.

DERK

Gewoon? De dingen die hij jou schrijft, een getrouwde vrouw, noem je dat gewoon?

ADA

Hij was heel vriendelijk toen met de *airrace*. Hij hielp mij.

DOMINEE

En jij schreef terug. Ook gewoon?

ADA

Ja. We bedoelen er niks mee.

DERK

(leest)

"...Als ik mijn ogen dicht doe, zie ik nog altijd je schouders glanzen in de zon van Karachi, zie ik je voeten trappelen op het hete asfalt, kan ik nóg het nerveuze gebaar zien waarmee je je blonde haar naar achteren wierp, als een raspaardje..."

Derk verscheurt de brief waar hij uit voorlas. Ada voelt onwillekeurig aan haar haar.

DERK

IJdele, gezwollen taal, bedoeld om te verleiden.

Stilte. Derk is oprecht geschokt. De oude, wijze mannen schudden hun hoofd.

DOMINEE

Als hij werkelijk een vriend was, dan schreef hij zijn brieven aan jullie beiden.

Ada buigt haar hoofd.

DOMINEE

Je bent de weg kwijt, dochter. Je hebt je plicht als echtgenote verzaakt. Je zult nooit, nooit een ander begeren. Vraag de Heer vergeving en beter je leven. Zie je dwaling in.

Ada knikt. Toch blijft haar houding onderdrukt verzet uitstralen.

DOMINEE

Heb je zelf iets te zeggen?

Stilte. Ze staart bokkig naar de grond. Dan kijkt ze langzaam op.

ADA

De thee wordt koud.

Stilte. Dapper staat ze op en gaat naar de keuken. Probeert te negeren dat vier paar ogen haar volgen.

DOMINEE

Je man wordt binnenkort ouderling. Tenminste, als zijn huis onbesproken blijft.

Het gezicht van Ada. Ze pakt de theepot.

1963, MRT. INT. SLAAPKAMER BUNKER. NACHT.

In de slaapkamer liggen Derk en Ada in bed, stil naast elkaar, zonder elkaar te raken. Dan draait Derk zich naar haar, is er niet gerust op.

DERK

Ik ben misschien niet de meest...

ADA

Het spijt me.

Hij klampt zich angstig aan haar vast als een drenkeling aan een vlot.

DERK

Maar ik doe mijn best. Voor jou, voor de kinderen.

Ze knikt, dat weet ze wel. Ze aait over zijn hoofd.

Dan pakt hij haar hand en leidt die onder de dekens naar zijn kruis. Ze haalt haar hand terug.

ADA

Niet nu.

Hij rolt bovenop haar, wriemelt onder de dekens. Ze probeert zich onder hem uit te draaien zonder de kinderen wakker te maken.

ADA

Ik heb mijn maandstonde.

Gefrustreerd draait hij van haar weg. Hij gelooft haar niet.

DERK
Alweer.

De stilte tussen hen is geladen met woede en ongeluk. De afstand groter dan zichtbaar is.

1963, MRT. INT. SLAAPKAMER ADA EN DERK. NACHT.

Midden in de nacht schrikt Ada wakker en ontdekt dat ze zich niet kan bewegen. Derk zit bovenop haar en heeft haar met zijn dijen in een houdgreep. Hij heeft haar dikke blonde haar bijeen in één hand en met een schaar knipt hij het af.

Ze probeert overeind te komen, maar het is al gebeurd. Hij duwt haar hoofd in het kussen en knipt nog een keer en nog een keer. Een woordloos gevecht in de nacht.

1963, MRT. INT. SLAAPKAMER ADA EN DERK. DAG.

Ada staat in nachtjapon voor de verweerde spiegel en kijkt als in trance naar zichzelf. Haar mooie haar is schots en scheef afgeknipt en ze ziet er uit als een idioot. Ze plukt er aan.

Achter haar kleedt Derk zich aan. Hij durft nauwelijks naar haar te kijken, mompelt.

DERK
Het was niet...Ik wilde niet...het ging met me aan de loop. Ik bedoelde niet...

Ada is niet in staat te reageren.

De deur gaat open, het meisje steekt haar hoofd om de hoek.

MEISJE 10
Er is geen pap.

Derk zorgt er voor dat ze haar moeder niet ziet. Hij wurmt zich door de deur.

DERK
Mammie is een beetje ziek. Ik breng jullie met de vrachtwagen naar school.

Gejuich. De deur gaat dicht. Ada is alleen.

Ze blijft bewegingsloos staan.

1963, MRT. EXT. BUNKER ADA EN DERK. DAG.

Ada komt het huis uit. Ze heeft een jas aan, zonnebril op en heeft haar plukkenhoofd bedekt met een sjaal. Ze draagt het blauwe KLM koffertje van tien jaar geleden en loopt van het huis weg zonder om te kijken.

Klautert de modderige heuvel af.

Loopt de straat uit.

1963, MRT. EXT. ARTHURS PASS. DAG.

Beelden van de trein die door de Arthurs Pass rijdt.

1963, MRT. EXT. CHRISTCHURCH. DAG.

Een paar uur later loopt Ada - met sjaal en zonnebril - door de zonnige straten van Christchurch. Wat een verschil met het doodse Greymouth. Stadse, elegante drukte, mooie winkeltjes, de lieflijke oever van de Avon en vooral die warmte, die zon.

Haar jas gaat over de arm, de sjaal blijft op.

Ook Christchurch is veranderd in die tien jaar. Het valt nu pas goed op hoe ouderwets en armoedig Ada gekleed is.

Bij de eerste de beste dameskapperszaak gaat ze naar binnen.

1963, MRT. EXT. STRAAT CHRISTCHURCH. DAG.

Even later. Ada staat naar zichzelf te kijken in een etalageruit en voelt onwennig aan haar moderne kapsel.

Dan valt de jurk in de etalage haar op.

1963, MRT. EXT. HAVEN LYTTLETON. DAG. schemer

Tegen de avond loopt ze in de richting van de "Ragatira", die in de haven ligt te wachten op passagiers voor het Noorder Eiland. Ze heeft een complete metamorfose ondergaan en lijkt er wel plezier in te hebben. De wijde rok van haar nieuwe jurk accentueert haar nog altijd smalle taille. Een nieuwe vrouw.

Ze voegt zich bij de rij mensen die staat te wachten om de loopplank op te gaan, negeert koket de knipoog waarmee de steward haar het kaartje teruggeeft en loopt zonder om te kijken de loopplank op.

De zon zakt onder en de duisternis zet in.

1963, MRT. EXT. WIJNGAARD. DAG.

Ada loopt het erf op van een wijngaard in aanbouw. Kisten, kratten, bergen aarde, stenen, cementmolen, fermentatievaten, landbouwmachines, een jeep, alles duidt op veel activiteit, maar er is niemand. Ze kijkt in de schuur. Daar liggen eikenhouten vaten opgestapeld. Kratten, flessen, in een hoek een berg vogelnetten. Stilte.

Wankelend staat ze midden op het erf. Het is warm en de zon schijnt meedogenloos. Het duizelt haar, ze weet niet goed meer wat te doen. Onhandig knielt ze bij haar koffer en haalt haar zonnebril tevoorschijn.

Als ze overeind komt, ziet ze hem staan. Frank.

Hij staat volkomen relaxed tegen een boom geleund, als een cowboy, met een buks naast zich en dode vogels aan zijn zware riem. Ze kijken elkaar aan. Langzaam komt hij los van zijn boom. Hij gespt op zijn gemak de vogels los, legt ze op de grond en loopt naar haar toe.

FRANK

Daar ben je.

Ze kan niks uitbrengen, moet haar keel schrapen voor klank.

ADA

Ik was in de buurt.

Hij lacht. Maar zij houdt vol, heeft dit geoeffend.

ADA

Een tante in Wellington. Die vroeg...Van Derk. Ze is ziek. Die vroeg...

Hij kijkt haar geamuseerd aan, helpt haar niet.

ADA

Dus ik dacht...Maar het is niet zó erg...Ik moet wel weer terug. Straks. Maar ik dacht...

FRANK

Je was nu toch in de buurt.

Hij handhaaft stoïcijns de formeel beschaafde toon die zij heeft ingezet. Ze spreken engels, hij veel beter dan zij.

ADA

Ja!

FRANK

Leuk.

ADA

Ik moet wel zó weer weg.

FRANK

Kopje thee dan maar?

Ze is te nerveus om tot zich door te laten dringen dat hij haar geen seconde gelooft.

Hij pakt haar koffer en gaat haar voor naar het simpele huis in aanbouw.

Hij houdt de deur voor haar open en bekijkt haar van top tot teen als zij langs hem naar binnen gaat. De pret spat uit zijn ogen. Dan doet hij de deur dicht.

1963, MRT. INT/EXT. HUIS FRANK / ERF. DAG.

Even later. Eenvoudig, maar niet zonder smaak. Boeken. Indische schilderijen. Ada probeer de intense blik waarmee Frank vanuit de keuken naar haar kijkt te negeren en drentelt wat rond. Ze ziet haar eigen brieven liggen, en een foto die ze zelf gestuurd heeft: zij met haar drie kinderen. Ergens hangt een familieportret uit de jaren dertig: een man, een mooie blonde vrouw met een baby en Frank als vijfjarig jongetje. Het décor is Nederlands Indië.

FRANK

Je bent niet veranderd.

ADA

Wel.

FRANK

Hoe?

ADA

Mijn haar!

FRANK

O dat. Staat je goed.

ADA

Het is modern.

FRANK

O.

Hij komt dicht bij haar staan. Ze probeert haar onzekerheid te verbergen, want ze is nu modern. Maar een klein piepgeluidje kan ze niet tegenhouden. Hij herkent het en schiet in de lach.

FRANK
Ada van Holland.

Buiten klinkt het geluid van een motor die komt aanrijden en voor het huis tot stilstand komt. Ada reageert schichtig, als een voortvluchtige die betrapt wordt.

ADA
Wie is dat?!

Ze kijkt door het raam. Frank komt bij haar staan. Dicht bij haar staan. Ze zien een jongeman van een motor stappen.

ADA
Een Maori?

FRANK
Dat is Mozie.

1963, MRT. EXT. WIJNGAARD .DAG. Schemer.

Later. In de lage avondzon loopt Ada tussen twee knappe kerels over het terrein. Mozie is al net zo ruig en *goodlooking* als Frank, maar dan in Maori uitvoering.

FRANK
Bergen in de rug, ideale omstandigheden.

Ada is dizzy van de warmte en de situatie. Ze heeft haar schoentjes uitgedaan en loopt op zware laarzen van Frank, die haar veel te groot zijn. Frank en Mozie geven haar een rondleiding. De sfeer is ronduit bronstig, maar iedereen doet net of dat niet zo is.

MOZIE
Voldoende kiezels.

ADA
Moet dat, die kiezels?

MOZIE
Zonder kiezels gaat het niet.

FRANK
Zonder kiezels geen Pinot Noir.

ADA

(giefhelte)
Pinot Noir.

Ze raakt de volle trossen aan de struiken aan.

FRANK
Kom eens.

Hij pakt haar om haar middel en voert haar mee naar de schuur.

1963, MRT. INT. SCHUUR WIJNGAARD. DAG. Schemer.

Ada, Mozie en Frank staan bij de vaten die daar opgestapeld liggen. Frank heeft zijn hand op een vat, de houding van een bezitter.

FRANK
Dit is de oogst van vorig jaar. De eerste die we gehouden hebben. Na vijf jaar.

ADA
Waarom?

FRANK
De eerste oogsten zijn nooit goed. We zijn er mee verder gaan experimenteren.

MOZIE
Nu is hij goed.

ADA
Hoe weet je dat?

Mozie komt dichtbij haar staan en verlaagt zijn stem.

MOZIE
Ik voel dingen aan.

Ada lacht, ze geniet hiervan. Mozie komt iets te dichtbij, vindt Frank, dus hij duwt hem opzij.

FRANK
Als deze goed is, gaan we eindelijk verdienen. Dat wordt dus een spannend moment, die test. Morgen.

Mozie kijkt verbaasd, maar zegt niks.

ADA
Morgen? Dat ga ik niet meemaken, jammer.

FRANK

Ja, jammer.

ADA
Waarom niet nu?

FRANK
Nee, dat kan niet.

Mozie heeft het inmiddels begrepen.

MOZIE
Dat zou alles bederven.

FRANK
Hoe ziek is die tante?

Ada houdt haar adem in en overweegt alle mogelijkheden. De twee mannen kijken naar haar.

Maar ze durft het niet. Ze maakt zich los uit de betovering en loopt naar de uitgang.

ADA
Ik moet gaan. Hoe laat is het? De bus.

Achter haar rug gebaart Frank naar Mozie dat die het verder aan hem moet overlaten.

1963, MRT. EXT. BUSHALTE BIJ WIJNGAARD. DAG. Schemer.

In het laatste restje zonlicht zitten Frank en Ada op de bus te wachten.

FRANK
Waarom blijf je niet? Wat heeft ze? Dat heb ik namelijk ook.

Ada lacht, maar ze is niet echt vrolijk.

FRANK
Ik slaap op de bank. Jij krijgt mijn slaapkamer.

Ada kijkt naar de punten van haar nieuwe schoenen.

FRANK
Ik verschoon het bed.

ADA
Het is niet goed.

Stilte. De toon verandert.

FRANK

Blijven we schrijven?

Ze schudt langzaam nee. Ze zien de bus naderen.

FRANK

Kwam je dan om afscheid te nemen?

Ze kijken elkaar aan. De bus komt op de halte toe rijden en onttrekt ze voor enkele ogenblikken aan het gezicht.

Als de bus even later weggrijdt, zitten ze er nog.

1963, MRT. INT. HUIS FRANK. NACHT.

Stilte. Ademhaling. Ada staat in het midden van de kamer. Het is donker. Buiten krekels, zacht ruisen van bomen, in de verte een jakhals. De sofa die kraakt als Frank gaat verzitten.

De stilte duurt. Het is een ernstig spel.

FRANK

Kleed je uit.

Zijn toon is zacht, maar duldt geen tegenspraak. Ada trekt haar nieuwe zomerjurk over haar hoofd. Nu staat ze in haar ondergoed. Ze aarzelt, maar wil niet meer terug nu.

ADA

Het is hier een stuk warmer dan bij ons, weet je dat?

FRANK

Verder.

Langzaam, niet uitdagend, gaat ook het ondergoed uit.

ADA

Wij hebben niet zoveel zon. Wij hebben de Barbercloud. De Barbercloud. Sta ik de was op te hangen, denk ik: oooh, daar komt ie weer.

Nu staat ze naakt. Ze is verlegen voor zijn blik en probeert zichzelf met haar handen te bedekken.

FRANK

Laat me je zien.

ADA

Ik heb drie kinderen.

FRANK

Laat zien dan.

Ze overwint haar angst en laat zich bekijken. Maar haar stem klinkt nerveus en ze durft hem niet aan te kijken.

ADA

Hij komt de rivier af, met koude lucht uit de bergen. Soms dagen achter elkaar, regen, donker, koud. Maar het is ook mooi. Ik ga wel eens met de kinderen in de bergen. In het begin durfde ik dat niet. Maar nu vind ik het...er zijn prachtige roofvogels. En ik hou van de oceaan. Derk niet, want die wordt gek van de sandflies. Ja, die heb je daar. Die bijten. Maar ik loop soms helemaal naar Hokitika. En dan ben ik wel...gelukkig.

Frank staat op en komt naar haar toe.

ADA

Dan ben ik best gelukkig.

Ze kijken elkaar aan.

FRANK

Mooie vrouw.

Dan omhelzen ze elkaar en kussen.

1963, MRT. INT. HUISKAMER FRANK. NACHT.

Muziek. Ze liggen op het kleed voor het vuur in de open haard. ADA bekijkt foto's uit de jaren vijftig van mannen die met elektrische zagen enorme bomen vellen. Soms staan ze er trots bij te poseren, als jagers bij geschoten wild.

FRANK

Dat ben ik. Dat is Mozie. Dat is de boer.

Het zijn foto's die getuigen van een leuk leven, een pionier die het naar zin heeft. Frank op een paard, op een tractor, tussen de Maori's aan het schapen scheren. Op veel foto's figureren jonge vrouwen, lachend, in de buurt van Frank. Ada kijkt naar Frank.

FRANK

Allemaal zieke tantes.

Hij springt op en zet een andere plaat op.

Trekt Ada omhoog en gaat met haar dansen. Ze zijn reddeloos verliefd geraakt.

ADA
Al die meisjes.

FRANK
Ja. Maar...Niet de goeie. Nog niet.

Hij drukt haar iets dichtert tegen zich aan. Ze dansen vlakbij het portret van de blonde vrouw met de twee kinderen. Ada wijst naar het jongetje, Frank glimlacht, ja, dat is hij, dat mollige jongetje.

Dan pakt hij haar heupen en trekt doortastend haar onderlijf tegen zich aan. Zijn handen glijden naar haar billen.

1963. EXT. WIJNGAARD. DAG. Vroege ochtend.

Langzaam komt de zon op over het grotendeels onontgonnen land, met de bergen in de verte en het huis in het midden.

1963, MRT. INT. VOORRAADSCHUUR. DAG.

Frank schroeft een dop van een houten vat open. Mozie reikt hem een lang pipet aan.
Ada volgt de handelingen gespannen.

Het pipet gaat diep in de rood gekleurde barrique.

Mozie houdt een glas klaar, Frank schenkt de wijn er in.

Dan houdt Mozie het glas omhoog tegen het licht en broemt tevreden, het lijkt goed.

Hij proeft, laat de wijn in zijn mond circuleren en spuugt hem dan uit. Laat een stilte vallen om de spanning te verhogen.

Nu schenkt Frank een beetje in een ander glas en proeft ook. Mozie en hij kijken elkaar aan.

Dan is de beurt aan Ada. Het is de eerste keer dat ze wijn drinkt, ze doet de twee mannen zo goed mogelijk na, maar schrikt zo van de smaak dat ze het per ongeluk inslikt en zich bijna verslikt. Ze morst daarbij wat druppels.

ADA
Lekker.

Alledrie schieten ze in de lach, de spanning ontlaadt zich. Ze juichen en feliciteren elkaar. Mozie schenkt nu drie glazen vol. Ada ziet de druppels wijn op haar jurk.

ADA

"Hij zal zijn kleed in wijn wassen en in druivebloed zijn gewaad."

En op de verbaasde gezichten:

ADA

Genesis 49, vers 11.

Ze heffen de glazen en klinken.

FRANK

Op onze wijn.

MOZIE

We hebben nog steeds geen naam.

FRANK

Op de wijn zonder naam.

ADA

Druivebloed.

De twee mannen kijken naar haar.

ADA

Noem hem zo.

MOZIE

Hoe?

FRANK

Blood of grapes.

Frank schrijft met krijt de naam 'Druivebloed' voor het eerst op een vat.

(N.B. Spelling indertijd zonder n.)

MOZIE

(leest)

Droe-e-vi-blo-id.

Maar Frank schrijft de naam nu op de andere vaten. Hij is niet meer te stoppen. Ada straalt van trots.

1963, MRT. INT. WIJNSCHUUR. DAG.

Even later. De wijn wordt uit de vaten in flessen gegoten. Frank en Mozie hebben een aanvang gemaakt met het bottelen. Ada helpt. Ze werken hard en tussendoor worden de nodige slokken genomen. De stemming is uitgelaten. Ada en Frank proberen Mozie een Hollands lied te leren. Het lukt niet echt, maar ze worden er bijzonder vrolijk van.

FRANK EN ADA

"Een karretje langs de zandweg reed,
De maan scheen helder de weg was breed..
De voerman lei te rúúústen... "

MOZIE

Dofomaleytertheruuuuster.!

Ze krijgen de slappe lach.

1963, MRT. EXT. ERF WIJNGAARD. DAG. Schemer.

Muziek. Frank heeft zijn grammofoon met een lange kabel buiten geplaatst. Het is bijna donker. Buiten op het erf brandt een groot vuur. Er omheen restanten van een hangi.

Mozie zingt en danst begeleid door de klanken van een grammofoonplaat: een Maoridans. Ada en Frank leren het van hem, doen hem zo goed mogelijk na.

Ze dansen en zingen nu alledrie.

Ze gaan er zo in op dat ze het geluid van de taxi niet horen.

Ze merken het pas als de auto vlakbij is en stopt. Mozie zet de muziek uit.

Ze kijken in stilte toe hoe Derk uitstapt.

Derk nadert de drie mensen bij het vuur. Niemand zegt iets. Hij kijkt Ada aan. Ze groet hem timide. Hij groet niet terug, maar blijft met boze, verdrietige ogen zijn vrouw aanstaren.

DERK

Wat jij gedaan hebt zal je voor God moeten
verantwoorden. Ik ben gekomen om je terug te halen.

Ada staat te trillen als een rietje.

DERK

Weglopen van je gezin is een satansdaad. Ik kom je halen voor de kinderen. Voor jou zelf is geen vergeving. De zonde blijft, in de ogen van God. Denk daar aan.

Dit oordeel komt aan. Ada staat als aan de grond genageld.
Frank gaat naar Derk toe.

FRANK
Dat is idioot.

Derk negeert hem, blijft zich tot Ada richten.

DERK
Wees blij dat ik me bereid toon je terug te nemen.

FRANK
Als God haar niet kan vergeven, dan deugt er iets
niet aan die God van jullie.

Het blijft even stil, dan valt Derk hem onverwacht aan. Al
zijn frustratie en razernij richt zich op Frank. Hij geeft hem
een snoeiharde kaakslag.

DERK
Haar zonde komt ook op jouw nek!

Frank is even beduusd.

FRANK
Bloody hell.

Hij krijgt geen tijd. Derk stort zich boven op hem.

DERK
Satan!

Ze raken slaags. Derk is kleiner en minder sterk dan Frank,
maar minstens zo koppig.

Verbeten vechten ze en delen rake, harde klappen uit.

Ada wil zich er tussen werpen, maar Mozie houdt haar tegen.

ADA
Nee! Stop!

De taxichauffeur rijdt zijn wagen langzaam achteruit, weg van
dit tafereel.

Nu geeft Frank Derk zo'n harde dreun dat hij bijna niet meer
overeind komt. Beide mannen hebben bebloede gezichten en
handen.

Derk geeft het op, hij krabbelt omhoog en hinkt naar de taxi. Frank rent naar het jachtgeweer dat tegen een boom staat.

Vlak voordat Derk bij de auto is, richt hij zich tot Ada, met een vertrokken gezicht van woede. Schreeuwt:

DERK

Als jij niet thuis komt, dan zie jij je kinderen nooit meer. Dan is het mijn plicht tegenover God om jou bij de kinderen weg te houden!

Hij meent het, daar is geen twijfel over. Frank rent in de richting van de taxi, stelt het geweer scherp en richt. Ada gilt, maar Mozie heeft haar nog steeds vast. Derk springt in de auto en weet niet hoe snel hij zijn portier dicht moet doen.

Frank schiet, de kogel ketst af tegen de band van de taxi. De taxi maakt een scherpe bocht waarbij het zand omhoog vliegt, en scheurt het terrein af. Frank rent er achteraan, schiet nog een keer, en nog een keer, schiet als een razende het hele magazijn leeg.

Drie jonge mensen blijven diep geschokt achter. Ada en Mozie durven bijna niet naar Frank te kijken. Hijgend probeert hij de enorme kracht die in hem losgekomen is weer onder controle te krijgen.

1963, MRT. EXT. WIJNGAARD. NACHT. Ochtendschemer.

Het wordt licht, l'heure bleu. Het vuur is bijna uit. Ada en Frank liggen op een deken en beminnen elkaar met hun laatste krachten. Franks gehavende gezicht boven dat van haar. Ze kijken elkaar aan terwijl hij nauwelijks merkbaar beweegt. Ada heeft haar benen om zijn rug geslagen. Totale overgave, ze zijn geile, verliefde weekdieren geworden. Lispelen bij iedere beweging de volgende zinnen.

FRANK

Who loves you?

ADA

Jij.

FRANK

Who do you love?

ADA

Van jou.

Dan, zacht en simpel, een onvermijdelijke constatering.

ADA

Ik blijf bij jou.

1963, MRT. EXT. WIJNGAARD. DAG. Ochtendschemer.

In het allereerste zonlicht lopen man en vrouw naakt door de velden.

Ada heeft een wit vogelnet om zich heen. Haar bruidegom Frank heeft alleen zijn hoed op. Hij hinkt enigszins.

Samen wankelen ze in lucide toestand hand in hand door het Paradijs.

1963, MRT. EXT. HUIS MARJORIE EN HANS IN WELLINGTON. DAG.

Harry Belafonte zingt Mathilda. In de groene wijk Kandallah Village - gebouwd op een heuvel, met uitzicht over de oceaan - staat Hans op een ladder tegen de muur van hun mooie, houten huis en legt met grote precisie en liefde de laatste hand aan het schilderwerk. Uit de open ramen klinkt muziek.

Marjorie komt hem koffie brengen. De burens die langslopen zwaaien vriendelijk en wijzen op het huis.

BUURVROUW

Lovely, isn't it?

HANS

And almost finished.

Het is in één beeld het plaatje van perfecte integratie en burgerlijk geluk.

Voor het huis stopt de open jeep van Frank. Naast hem zit - dapper, maar niet op haar gemak - Ada. Hij toetert, zwaait vrolijk naar Hans en Marjorie. Die kijken nieuwsgierig naar de vrouw aan zijn zijde.

MARJORIE

Ada? Is dat Ada?!

Ada piept nerveus. Frank probeert zijn lachen te houden.

FRANK

Ze was in de buurt. Kennen jullie de tante van Derk? Die woont hier ergens vlakbij. Ze is ziek. (tegen Ada:) Hoe heet ze ook al weer?

Nu kijkt iedereen naar die arme Ada.

Ze wordt gered door Bobby die vanachter het huis komt rennen. Hij juicht enthousiast.

1963, MRT. EXT. STRAAT EN HUIS MARJORIE IN WELLINGTON. DAG.

Even later. Bobby, die kaarsrecht op de achterbank zit, met zijn rugbybal op schoot, kijkt naar de verwondingen op Franks gezicht.

FRANK

Ik heb de bal, ik ren, Mozie duikt naar mijn benen, maar ik ren, ik kijk om, en ik knal keihard tegen die boom.

Marjorie kust haar kind. Ada kijkt er naar vanaf de voorbank.

MARJORIE

Veel plezier, lieverd. Ik zal je vreselijk missen.

BOBBY

Dag mam.

Kus, nog een kus. Bobby duwt Marjorie weg, mám.

Hans zwaait vanaf zijn ladder, dag jongen.

FRANK

Nu Esther nog en dan kunnen we.

MARJORIE

Esther?

FRANK

Ja, die wou graag mee, die gaan we nu ophalen.

Hij start de motor en merkt niets van het effect dat zijn opmerking op Marjorie heeft. Ze hapt naar adem en in een impuls rent ze vóór de jeep.

MARJORIE

Waarom?!

FRANK

(verbaasd)

Ze is ook nog nooit in Rotorua geweest.

Het gezicht van Marjorie is verwrongen van paniek. Ze kan geen woord uitbrengen. Ook Hans op zijn ladder merkt dat er iets niet goed gaat. Dan herstelt Marjorie zich. Ze geeft Frank een teken dat hij moet wachten.

MARJORIE

Niet weggaan!

Drie verbaasde hoofden volgen vanuit de jeep hoe ze terug naar het huis rent.

1963, MRT. EXT. WEG NAAR HET NOORDEN. DAG.

Montagesequentie.

Eerst zien we het verliefde, gehavende gezicht van Frank. Hij rijdt en geniet.

Naast hem zit Ada, zacht van verliefdheid. Ze kunnen niet van elkaar afblijven, maar zorgen daarbij dat het niet gezien kan worden door de achterbank, want daar zit Esther, die met één hand haar extravagante hoed vasthoudt en met de andere haar sigaret. Ze kan haar ogen niet afhouden van Bobby, die naast haar zit, glunder en alert.

Naast Bobby blijkt Marjorie te zitten. Ze houdt Esther als een tijgerin in de gaten.

De jeep rijdt over State Highway One, door een zacht glooiend, archaisch landschap, met groepjes schapen onder bomen, houten kerkjes en de Britse vlag die hier en daar wappert.

1963, MRT. EXT. OMGEVING BIJ RIVIER. DAG.

Nu zit Bobby voorin. Hij rebbelt over rugby. Frank wijst hem waar hij moet kijken. Overal die mooie pluimen en dat hoge gouden gras. Plotseling een rivier rechts, diep in een bergkloof en direct daarnaast de scherpe bergrug. Spectaculair.

Achterin hebben Marjorie en Esther er weinig oog voor. Ada zit nu tussen hen in, ze laat foto's van haar kinderen zien, en probeert haar ongemak hierover te verbergen.

Esther heeft allerlei lekkers meegenomen en wil daarvan uitdelen. Iedere keer als ze Bobby iets wil geven, pakt Marjorie het - subtiel, maar dwingend - van haar af en geeft het zelf.

1963, MRT. EXT. OMGEVING MOUNT RUAPEHU. DAG.

Mount Ruapehu, de enige hoge berg op het Noordereiland, doemt langzaam op. Ze rijden door een woestijnachtig gebied. Hoe hou je een kind zes uur zoet in een auto? Bobby, die omgekeerd tussen Frank en Ada op de voorbank zit, zingt een lied met Marjorie, tweestemmig: Island in the Sun, van Harry Belafonte. Frank geniet er van. Ada daarentegen wordt steeds iets stiller. Als Frank haar achter Bobby om aan wil raken, beduidt ze dat hij voorzichtig moet zijn. De anderen mogen het niet zien.

Esther slaat moeder en kind gade, haar blik is intens, haar gedachten laten zich raden.

Einde montagesequentie.

1963, MRT. EXT. LAKE TAUPO. DAG.

Marjorie, Ada, Esther en Frank liggen na het eten op het gras, terwijl Bobby op het veld allerlei rugbyworpen oefent. Frank geeft de drie vrouwen vuur voor hun sigaretten. Ada probeert niet te laten zien dat dit de eerste keer is dat ze rookt.

Een fles rode wijn, met een handgetekend etiket waar 'Druivebloed' op staat. Esther houdt de fles omhoog en schenkt nog eens in.

ESTHER
Hoe kom je aan die naam?

FRANK
Uit een bijbeltekst.

Ada krijgt een hoestbui.

MARJORIE
Sinds wanneer lees jij de Bijbel?

Hij draait zich genietend op zijn rug en blaast de rook omhoog. Geheimzinnig:

FRANK
Iemand kwam er mee aan. Ik vond het een mooi woord.

MARJORIE
(plagerig)
Zal wel weer één van je vriendinnen geweest zijn.

Ada verdiept zich in haar sigaret en ontwijkt zo de onderzoekende blik van Esther.

ESTHER
Een bijbelvaste vriendin.

Met een ijselijke kreet - vrouwen! - springt hij op en gaat een potje rugbyen met het jongetje. Gadeslagen door de drie vrouwen.

MARJORIE
Zo'n leuke man. Zou toch moeten trouwen, kinderen krijgen. Hij is een hartenbreker. Kan geen rust vinden.

Ada zegt niets, maar volgt het gesprek met grote aandacht.

ESTHER

Hij is een kampkind. Jappenkamp.

MARJORIE

Hoe weet je dat?!

ESTHER

Zijn vader is voor zijn ogen gestorven, zijn zusje in het vrouwenkamp. Zijn moeder kon het niet verwerken. Die heeft zichzelf verhangen later in Holland.

MARJORIE

Mij vertelt hij nóóit iets!

Beledigd doet ze er verder het zwijgen toe. Esther kan een spotlach niet onderdrukken. Ze volgen het spel. Ieder met hun eigen gedachten.

Frank - aangedreven door woeste verliefdheid - speelt als een kind zo uitgelaten. Hij maakt Bobby helemaal wild.

ADA

Eugénie.

De andere twee kijken haar verbaasd aan. Verlegen puft ze aan haar sigaret.

ADA

Zo heet Derk's tante. Eugénie.

1963, MRT. EXT. ROTORUA. DAG.

Iets later rijdt de jeep met Frank en Bobby voorin, Esther, Ada en Marjorie achterin door het stadje Rotorua.

STEM BOBBY

Het stinkt hier!

STEM MARJORIE

Rotte eieren.

STEM FRANK

Zwavel. Je ruikt zwavel.

STEM ESTHER

Je zal hier maar wonen, zo dicht bij de hel.

Terwijl de jeep van ons weg rijdt, zien we stoom uit gaten in de straat komen. Heftige krachten in de diepte onder het asfalt. Op het woord 'hel' draait Ada zich om. Met een bedrukt gezicht bestudeert ze de zwaveldamp.

1963, MRT. EXT. GEYSERGEBIED ROTORUA. DAG.

Even later. Een bord in de grond, scheefgezakt. DANGER staat er op. Het is alsof de grond beweegt. Uit alle gaten in de aarde komt stoom. De mist ontnemt ons af en toe het zicht op de vijf mensen die omhoog klimmen in het thermale gebied van Whakarewarewa. Als de stoom optrekt zien we in de verte een enkele toerist, maar verder zijn ze alleen.

Bobby probeert Esther de beginselen van rugby bij te brengen. Hij trekt een kleine sprint naar voren.

BOBBY

...Een pass maken moet altijd lopend en je mag de bal nóóit vooruit spelen, altijd achteruit.

ESTHER

Totaal logisch!

Hij gooit de bal achterwaarts naar Esther die hem nét weet te vangen en hem weer naar Bobby wil gooien.

BOBBY

Nee! Eerst mij inhalen!

Achter hen klimt Marjorie puffend omhoog. Ze houdt dit tafereel ondertussen angstvallig in de gaten.

Helemaal achteraan lopen Ada en Frank. Als niemand kijkt kussen ze elkaar snel.

1963, MRT. EXT. GEYSERGEBEID ROTORUA. DAG.

Even later. Een vlak gebied. Over ondiepe, gifgroene meren loopt een smal houten plankier. Daaroverheen rennen Bobby en Esther. Esther - op haar hoge hakken, die ze natuurlijk ook nu aanhoudt - probeert de bal van hem te pakken te krijgen.

Dichte mist vanuit het meer ontnemt ons nu het zicht.

STEM MARJORIE

Bobby, darling, niet zo hard! Dat water is heet!

Marjorie en Ada en Frank volgen. Als ze weer zicht krijgen zien ze hoe aan de oever van het meer Bobby bezig is Esther te tackelen. Zij houdt zijn schouders vast en probeert - gierend

van het lachen - stand te houden, maar hij weet haar op de grond te krijgen.

MARJORIE

Wat slooft ze zich uit, zeg.

Frank moet er wel om lachen. Maar op Ada heeft het tafereel een verdrietig makende werking. Zij loopt achteraan en blijft dralen midden op het plankier. Alsof ze niet verder durft. Omringd door zwaveldampen.

1963, MRT. EXT. GEYSERGEBIED ROTORUA. DAG.

Even later. Weer een ander gedeelte. Ruiger, met overal diepe kloven in de aarde, waar hete stoom uitkomt. Hoe diep die kloven zijn is goed te zien als Marjorie, Esther, Frank, Ada en Bobby erin kijken, leunend tegen de houten balustrade. Hun schaduwen zijn klein en ver weg.

Esther wijst Bobby kristallen aan, aan de zijkant van de rotswand en in de diepte.

ESTHER

Weet je wat dat zijn? Diamanten. Dat is honderd procent pure diamant. Als we dat te pakken krijgen, zijn we binnen. Maar ja...te diep, te gevaarlijk.

Bobby gelooft het niet, maar is toch gefascineerd.

ESTHER

Nog nooit heeft iemand dat gedurfd.

MARJORIE

Kletsboek.

Ze staan nog even te kijken, onder de indruk van dit magische landschap. Bobby maakt zich los van het gezelschap. Hij gaat onder de balustrade door en verdwijnt tussen de kloven. De mist slokt hem direct op.

Marjorie is de eerste die gealarmeerd opkijkt.

MARJORIE

Waar is Bobby?!

ESTHER

Rustig.

MARJORIE

Bobby?!

Even is er alleen stilte, dan horen ze zijn vrolijk stemgeluid ergens vandaan.

BOBBY

Mám! Zie je mij? Kan je mij zien?

MARJORIE

Nee schat, ik kan je niet zien. Waar ben je?

STEM BOBBY

Hier!

MARJORIE

Kom maar gauw. Ik zie je niet. Ik vind het eng.

Maar hij geeft geen antwoord meer. Hoorden ze nou iets vallen?

MARJORIE

Bobby darling...?!

Nu roepen de anderen ook: Bóbbý..?!

Ze luisteren, maar er komt niets.

MARJORIE

Bobby, geef eens antwoord!

Ze luisteren. Er komt geen antwoord.

FRANK

Bloody hell.

Ineens slaat de paniek toe bij Marjorie.

MARJORIE

Bóbbý...!!

Ze klimt onder de balustrade door en beklimt het terrein in de richting waar ze zijn stem hoorde. Ze schreeuwt zijn naam.

Frank klimt haar meteen achterna. Dan volgt Ada.

Al roepend zoeken ze, voorzichtig schuifelend over de ongelijke grond tussen de kloven. Ze zien bijna niets door de mist. Marjorie gilt in paniek de naam van haar kind.

Er komt geen antwoord.

STEM MARJORIE

Geef antwoord!! Waar ben je!!

STEM FRANK

Niet te hard, je valt flauw door de zwavel!

Maar wij blijven bij Esther.

Vanaf het moment dat de paniek uitbrak, heeft Esther niet bewogen. Geen geluid gegeven.

Ze staat zó doodstil dat het lijkt of de mist om haar heen zich sneller is gaan verplaatsen.

Van steeds iets verder weg hoort ze Frank, Ada en Marjorie roepen.

STEM MARJORIE

Waar ben je?! Kom hier! Geef antwoord!!

Haar gezicht verandert langzaam in een star masker van ontzetting, alsof zij iets verschrikkelijks ziet, dat voor ons niet waarneembaar is. Ergens blaffen honden en even lijkt het of een trein wegrijdt.

STEM MARJORIE

Bóbbly! Bóbbly!

Langzaam begint Esther over haar hele lichaam te trillen. Even later begint het klappertanden. Ze huilt niet en geeft geen enkel geluid, maar blijft in ontzetting naar een punt in de dichte mist staren.

1963, MRT. EXT. GEYSERGEBIED ROTORUA. DAG.

Ondertussen zoeken Marjorie, Frank en Ada schuifelend door de zwaveldampen naar Bobby.

Af en toe zien we een glimp van één van hen.

Ada bidt half hardop. Heer, ontferm u over ons, Heer, wees ons zondaars genadig.

Dan staat ze plotseling aan de rand van een diepe krater. Onderin ziet ze het bewegingsloze lichaam van een kind liggen.

ADA

Hier!

Terwijl ze centimeter voor centimeter naar beneden schuift, blijft ze angstig prevelen. Erbarmen, Heer, erbarmen. Dan ziet ze beweging in het lichaampje.

ADA

Hij leeft!

Ze zakt op haar knieën bij het jongetje.

1963, MRT. EXT. GEYSERGEBIED ROTORUA . DAG.

Uit de mist verschijnt Ada met het kind in haar armen. Ze ziet er ontzet uit.

Dan verschijnt ook Frank.

Even staan ze bewegingsloos tegenover elkaar, met het kind tussen hen in.

Zwijgend neemt hij Bobby van haar over.

1963, MRT. EXT. WEG NAAR ZIEKENHUIS ROTORUA. DAG.

De jeep scheurt over het asfalt, op weg naar het plaatselijke ziekenhuis.

Voorin twee verstarde mensen. Frank concentreert zich op het rijden. Naast hem zit Ada, doodstil en in zichzelf gekeerd. Haar handen gevouwen.

Achterin zit Marjorie met Bobby - in een plaid gewikkeld - op haar schoot. Ze zit over het bewusteloze jongetje gebogen en praat zachtjes in zijn oor. Aait over zijn gezicht. Esther staart niets ziend voor zich uit. Zuigt de rook van haar sigaret door tot in haar tenen.

De jeep scheurt van ons weg.

1963, MRT. EXT. ZIEKENHUIS ROTORUA. DAG.

De jeep rijdt de heuvel op en stopt voor de ingang van het ziekenhuis.

Frank springt er uit en neemt Bobby over van Marjorie. Het jongetje kreunt.

MARJORIE
Voorzichtig!

Frank gaat snel met het kind in zijn armen naar de klapdeuren.

FRANK
De deur!

Marjorie rent voor hem uit en opent de deuren voor hem.

Ook Esther gaat naar de ingang. Als ze vlak bij Marjorie is, ontlaadt diens angst zich in woede.

MARJORIE

Moest hij dood? Was dat het?

Esther zegt niets terug.

Marjorie gaat naar binnen en laat de klapdeuren voor Esther's neus dichtslaan.

1963, MRT. INT. ZIEKENHUIS, GANG EN BEHANDELKAMER. DAG.

In een gang van het ziekenhuis staan Ada, Frank en Esther zwijgend door het glas in een behandelkamer te kijken.

Binnen wordt met een pincet door een arts de stukken stof uit de huid van Bobby's arm getrokken. De jongen gilt het uit. Marjorie zit bij hem en probeert hem te kalmeren.

Ada ziet doodsbleek. Mompelt.

ADA

Ik moet even naar buiten.

Ze wendt zich af en loopt weg. Frank kijkt haar na tot ze verdwenen is en richt zich dan weer op de behandeling achter het glas.

Nu bemerkt hij hoe Esther naast hem staat klappertanden en te rillen.

1963, MRT. EXT. ZIEKENHUIS ROTORUA. DAG.

Ada is in de jeep gaan zitten, zwaar ademend, radeloos. Pakt het jack van Frank dat op de bestuurdersplaats ligt.

Zakt met haar gezicht voorover in het jack.

1963, MRT. INT. WACHTKAMER ZIEKENHUIS. DAG.

Even later. Esther en Frank zitten in de wachtruimte. Esther is zeer overstuur, steekt de ene sigaret met de andere aan, met trillende vingers. Frank wrijft over haar rug.

ESTHER

Je weet niet...je hebt geen idee...*If only you knew...*

Dan komt Marjorie binnen. Argwanend beziet ze dit tafereel, wat vertelt Esther?

Esther en Frank gaan naar haar toe. Marjorie richt zich uitsluitend tot Frank, alsof Esther er niet is.

MARJORIE

Drie gekneusde ribben. Op zijn bovenlichaam tweedegraads verbranding. Op één plek derde, dat wordt een litteken, maar dat zit gelukkig hier.

Ze wijst het gebied van elleboog tot onder de oksel aan.

MARJORIE

Hij heeft nu morfine.

FRANK

Moet hij blijven?

MARJORIE

Een paar dagen, inwendig letsel uitsluiten, en voor infectie. Hij heeft koorts. En pijn. Pijn.

De tranen beginnen weer te stromen. Frank pakt haar vast.

FRANK

Daar is morfine voor. En jij?

MARJORIE

Ik mag vannacht hier slapen.

FRANK

Kunnen we iets voor je doen?

MARJORIE

Nee.

FRANK

We komen morgen terug. We blijven hier kamperen.

MARJORIE

Ga maar naar huis. Hans komt ons halen.

FRANK

Kunnen we hem dan nog even zien?

MARJORIE

Geen vreemden om zijn bed. Alleen zijn vader en moeder.

Frank is erg aangedaan.

FRANK

Ik ben toch geen vreemde.

Ineens pakt Esther zijn arm vast, als een teken om te stoppen.

MARJORIE

Alleen zijn vader en moeder.

1963, MRT. EXT. ZIEKENHUIS ROTORUA. DAG.

Als Esther en Frank buiten komen, is Ada nergens meer te zien.

FRANK

What...

Hij loopt rond om haar te zoeken, roept haar naam. Stijgend ongerust. Begint te rennen.

Esther loopt naar de jeep en ziet een briefje op het jack van Frank liggen. Vouwt het open, leest:

'Probeer het te begrijpen. Vergeef me. Ada.'

Ze roept zijn naam en houdt onzeker het briefje omhoog. Frank draait zich rennend om, ziet haar met het briefje, wankelt, stopt.

Blijft staan. Zolang hij het niet leest, kan het ook iets anders zijn.

1963, MRT. EXT. HEUVEL BUNKER GREYMOUTH. DAG

Zondagochtend. Kerkklokken luiden. Vanuit de bunker komen Ada, Derk en hun drie kinderen, allemaal in keurig zondags zwart, Ada met een zwart hoedje op, wat haar moderne coupe zo goed als teniet doet.

De familie klautert de heuvel af. Ada hand in hand met haar jongste.

Als ze beneden bij de straat zijn, klopt Ada het modderige zand zo veel mogelijk van de kleding van haar kinderen. Schikt wat aan hun haren. Kust liefdevol het kleinste ventje en houdt hem aan de hand.

Dan geeft ze - bleek en ernstig - Derk een arm en zo loopt dit gezin de straat uit in de richting van de kerkklokken.

1963, MRT. EXT. STRAAT WELLINGTON BIJ WINKEL ESTHER. NACHT.

Jazz klinkt. De winkelstraat in Wellington is donker, het is midden in de nacht. De etalage van 'Lady Esther' is erg mooi

geworden. Etalagepoppen tonen beeldschone japonnen. Maar omdat het nacht is, heeft het ook iets spookachtigs.

In de etage daarboven brandt licht. Daar komt de jazz vandaan.

1963, MRT. INT. SLAAPKAMER ESTHER. NACHT.

Jazz schalt door het huis. Het familieportret en de foto van het broertje staan prominent op een kastje. De menora staat ernaast.

De assistent die we eerder in de winkel zagen, ligt in Esthers bed. Hij slaapt.

Een deur staat open, vanuit de keuken klinkt gesis.

1963, MRT. INT. KEUKEN ESTHER. NACHT.

Esther staat in onderjurk aardappelkoekjes te frituren, sigaret in haar mond. Ze heeft er net een paar in de kokende olie laten glijden en raspt nu een nieuwe hoeveelheid aardappels.

Ze neuriet mee met de jazz, maar lijkt eerder bezeten dan vrolijk.

1963, MRT. EXT. HUIS HANS EN MARJORIE. DAG.

Het is weekend, Marjorie en Hans zijn beiden thuis. Hans schildert het huis aan de achterkant en Marjorie werkt in de tuin.

Ineens staat Esther daar. Ze draagt een grote tas.

HANS
Esther.

Als gestoken keert Marjorie zich om.

ESTHER
Hoe is het met hem?

HANS
Goed, beter. Ach, kinderen, dat gaat zo snel.

ESTHER
Mag ik hem zien?

Marjorie staat als een standbeeld. Hans aarzelt.

ESTHER

Even.

HANS
Ga maar.

Voordat Marjorie iets kan doen, gaat Esther naar binnen.

Marjorie wil haar achterna gaan, maar Hans houdt haar tegen.

HANS
Een beetje vertrouwen.

Hij geeft haar een zoen, weet hoe moeilijk dat is voor haar.

1963, MRT. INT. SLAAPKAMER BOBBY. DAG.

Een jongenskamer, plaatjes van All Black rugbyhelden aan de muur. Bobby zit rechtop in bed, arm en bovenlijf in verband, stripboeken om zich heen. Hij eet met smaak een latke die Esther hem gegeven heeft. Esther haalt de kandelaar uit haar tas.

ESTHER
Voor jou. Je zal wel een litteken overhouden. Het heet menora. Je mag hem nooit wegdoen.

Ze steekt er negen kaarsen in. Ze ratelt, op lichte toon.

ESTHER
Acht kaarsen voor acht dagen. De negende is om die acht aan te steken. Die moet in het midden. Bij Chanoeka steek je acht dagen lang steeds één kaars erbij aan, tot de hele kandelaar brandt. Dat is het feest van het Licht en dan bak je latkes in de olie.

BOBBY
Mag ik er nog een?

Ze geeft hem er nog een.

ESTHER
Die bakten mijn oma en mijn moeder met Chanoeka, altijd met Chanoeka.

Terwijl ze op dezelfde onthechte toon naadloos op het volgende onderwerp overgaat, steekt ze de kaarsen aan.

ESTHER
Je lijkt zo verschrikkelijk op Sallie. Weet je dat? Je bent precies onze Sal, maar dan ook precies.

BOBBY
Wie is dat?

ESTHER
Mijn broertje. Zelfde ogen, zelfde stem. Hoe je beweegt. Hij is dood, Sal. Ze hebben hem vermoord.

Bobby zit met grote ogen naar haar te kijken.

ESTHER
Je bent alleen iets lichter. Ze waren altijd op zoek naar mensen zoals wij. En op een dag waren we gewoon aan de beurt.

Ze let helemaal niet meer op Bobby.

ESTHER
We moesten met zijn allen wachten in een groot gebouw en ineens zegt mijn vader dat ik als de sodemieterij met die-daar meemoest en die wandelde zó met mij, met die hele groep kinderen, naar buiten.

Bobby kauwt niet meer, staart haar koortsig aan.

ESTHER
Maar pas toen ik in dat ene huis aankwam, zag ik dat Sal niet mee was gekomen. Ik snapte er helemaal niks van.

Ze blaast de lucifer uit.

ESTHER
Ik snap het nog steeds niet. Wilde hij niet mee? Heeft mijn moeder hem bij zich gehouden? Waarom míj dan niet?

Ineens draait ze zich naar Bobby.

ESTHER
Ze zijn allemaal vermoord.

Ze gaat bij hem zitten en omknelt hem. Te stevig, te abrupt. Hij schrikt en weet zich geen raad met deze omhelzing. Het doet hem pijn, maar hij durft toch niet goed te bewegen.

ESTHER
Maar waarom zonder mij?

Op dat moment doet Marjorie de deur open en treft Esther in een bezeten omhelzing met haar kind. Ze ziet de brandende kaarsen in de menora.

BOBBY

Mam.

Marjorie loopt met een voor haar doen ongelooflijke beheersing naar de kandelaar en blaast de kaarsen uit.

BOBBY

Die heb ik gekregen.

MARJORIE

Wat fijn, schat. Maar nu moet je rusten.

Esther heeft Bobby losgelaten, staat op en pakt zwijgend haar tas. Ze kijkt nog even naar Bobby en gaat de kamer uit.

Marjorie stopt haar kind onder, kust hem en volgt.

1963, MRT. EXT. TUIN MARJORIE EN HANS. DAG.

Als Marjorie beneden komt, staat Esther al in de tuin bij Hans, die nog altijd staat te schilderen. Tegen de verwachting in valt Marjorie niet uit tegen Esther, vraagt geen opheldering, niets.

MARJORIE

Zo. Nu moet hij rusten.

ESTHER

Ja.

Ze groeten elkaar als beleefde volwassenen - tot ziens - en Esther verdwijnt.

Marjorie blijft haar nakijken tot ze uit het zicht is.

Nu draait ze zich naar Hans. Nog steeds griezelig beheerst.

MARJORIE

Vertrouwen. Ja, vertrouwen.

Iets in de ogen van zijn vrouw maakt dat Hans de kwast in zijn hand terugzet in de pot verf.

1963, APRIL. EXT. ZAAK ESTHER IN WELLINGTON. DAG.

De pui van 'Lady Esther' is schitterend geworden. Er staan palmen buiten, er ligt een rode loper, er klinkt muziek. Vandaag is de feestelijke modeshow. Notabelen van Wellington met hun vrouwen - die meestal engels stijf gekleed zijn - gaan naar binnen, welkom geheten door Esther die er ravissant

uitziet. Ze wordt geflankeerd door de man die bij haar in bed lag, haar assistent/minnaar.

1963, APRIL. INT. ZAAK ESTHER. DAG.

De zaak is bomvol. Aan weerszijden van een plankier staan klapstoeltjes en die zijn allemaal bezet. Esther staat achter een microfoon en overziet de ruimte. Het lijkt of ze iemand zoekt die er nog niet is. Ze kijkt op haar horloge en geeft dan een teken aan haar assistent/minnaar om de muziek te stoppen. Even houdt ze een theatrale pauze, dan:

ESTHER

Ik wil het leven kleuren. Er zijn allerlei manieren om dat te doen en dit is de mijne. Vandaag komt mijn droom uit. Nieuw Zeeland heeft mij de ruimte geschonken voor een schone, nieuwe start. Ik bied Nieuw Zeeland mijn talent!

Ze geeft een teken en de muziek zet hard in. Het licht verandert. Meteen stromen mannequins over het plankier. Prachtige Nieuw Zeelandse jonge vrouwen in theatrale creaties. Wiegende heupen en deinende borsten. Ook Maori beauties.

ESTHER

U kijkt naar Engeland, al jaren. Maar U doet uzelf tekort. Waarom genoeg nemen met flets roze en bleekgeel als het ook vermiljoen of scharlaken kan zijn? Koraal, of karmijn? Laten we klapprozen zijn in het stoppelveld. Nooit minder! Nooit, nooit minder!

Applaus alom. Daverend succes.

Maar terwijl haar assistent/minnaar als ladyspeaker de fraai klinkende namen van de japonnen bekend maakt en beschrijft waar ze van gemaakt zijn, blijft Esther onrustig naar de ingang kijken alsof ze iemand mist.

Ineens komt Frank binnen. Hij zoekt geagiteerd tussen alle hoofden door naar Esther en als hun ogen elkaar ontmoeten, wenkt hij, kóm. Er is iets aan de hand. Esther wringt zich door de drukte naar hem toe.

De show - goed ingestudeerd - gaat ondertussen gewoon door. Achterin de zaak praat Frank op Esther in, zonder dat te verstaan is wat hij zegt. Ze aarzelt, kijkt naar de show en gaat dan in een impuls met hem mee naar buiten. Niemand heeft het opgemerkt.

Beelden van de show doorsnijden met de volgende scènes:

1963, APRIL. EXT. WEG NAAR EN BIJ HUIS MARJORIE. DAG.

Esther staat, naast de jeep van Frank, met open mond te kijken hoe mannen van een verhuisbedrijf de laatste meubels uit het huis van Marjorie en Hans dragen en in een grote vrachtauto laden van een internationaal verhuisbedrijf.

Verderop praat Frank met de buurvrouw.

Dan loopt hij terug naar Esther, woedend en vol onbegrip.

ESTHER

Wat gebeurt hier? Waar zijn ze?

FRANK

Gone. No goodbye, no explanation, ... gone.

ESTHER

Waar gaat dit naar toe?

FRANK

Naar de haven. De spullen gaan over zee.

ESTHER

Over zéé?

FRANK

Terug naar Holland. Zelf gaan ze vliegen, eerst naar Auckland, en vandaar... Ze zijn nét weg.

1963, APRIL. INT. LEGE HUIS HANS EN MARJORIE. DAG.

Even later. Buiten vertrekt de vrachtwagen. Esther en Frank lopen door het lege huis.

FRANK

Ik dacht godverdomme dat we vrienden waren.

Hij schopt - radeloos - tegen een deur, die hard openklapt.

FRANK

Ik zou extra met Bobby gaan trainen. Ik heb hem niet eens goedendag kunnen zeggen!

Ergens staat een vuilnisemmer. De menora steekt er uit.

FRANK

Waarom laten mensen elkaar altijd in de steek?!

Esther pakt de menora uit de vuilnis. Ineens razend:

ESTHER
Marjorie, lafbek.

Ze rent - met de kandelaar in haar handen - naar Frank.

ESTHER
Kom op!

1963, APRIL. EXT. WEG NAAR VLEGVELD. DAG.

De jeep van Frank raast op topsnelheid over de verlaten wegen naar het vliegveld.

1963, APRIL. INT. EXT. VLEGVELD WELLINGTON. DAG.

Esther en Frank rennen door de luchthaven richting 'Domestic Flights'.

En vervolgens op weg naar het platform, waar een klein binnenlands Air-NZ toestel stationair staat te draaien en een trap de passagiers naar de ingang leidt.

Esther en Frank komen het gebouw uit, rennen het platform op.

Marjorie, Hans en Bobby lopen halverwege het platform. Bobby heeft nog verband om en loopt moeilijk voor zijn doen.

Esther fluit keihard op haar vingers. Marjorie en Hans schrikken als ze zien wie daar zijn.

ESTHER
Marjorie!

Ze wenkt: kom hier! Marjorie aarzelt.

Zodra het jongetje Frank ziet, gaat hij zo snel als hij kan naar zijn grote vriend, die op hem toekomt.

FRANK
Je gaat spelen voor Wellington! Hoe moet dat nou? Nou mis je de eerste training!

BOBBY
Zeg jij het dan tegen mum en dad! Ik wil hier blijven! Ik wil niet naar dat stomme Holland! Ze doen vóetbal daar!

Ondertussen is Marjorie naar Esther toegekomen. Esther loopt haar tegemoet, hijgend van het rennen en de drift.

Esther trekt Marjorie buiten het gehoor van de anderen.

ESTHER
Wat ben jij aan het doen!?

MARJORIE
Dat kan ik net zo goed tegen jou zeggen!

ESTHER
Jij wil helemaal niet weg!

MARJORIE
Leave me alone.

ESTHER
Wil Hans weg? Wil Bobby weg?

MARJORIE
Bemoei je er niet mee.

Esther pakt de kandelaar uit een tas en duwt die in de buik van Marjorie.

ESTHER
Hier, dat was mijn cadeau voor je zoon.

MARJORIE
Wat wil jij? Wat!?

ESTHER
Een familiestuk, dat gooi je niet tussen het vuilnis.

Een stewardess wenkt, het vliegtuig gaat vertrekken.
Marjorie kijkt van de kandelaar naar Esther.

MARJORIE
Wat kan ik dan nog meer verwachten? Van jou. Snap je?

ESTHER
Níks. Je maakt de vergissing van je leven. Doe niet zo dom, doe niet zo ongelooflijk dom. Blijf. Je doet het zó goed!

Marjorie schudt nee. De tranen springen in haar ogen.

Frank staat nu met Bobby bij Hans, die verontschuldigend gebaart en ook niet overtuigd lijkt van hun vertrek.

ESTHER
Hier ga jij de rest van je leven spijt van houden.

MARJORIE
Ik ga.

ESTHER

De rest van je leven.

Marjorie veegt met de rug van haar hand haar wangen droog.

MARJORIE

Het ga je goed.

Ze loopt - met kandelaar - richting vliegtuig. Nog steeds buiten gehoorsafstand van de anderen. Op de achtergrond neemt Frank afscheid van Bobby, die daarna achter Hans naar het toestel loopt.

ESTHER

Wil je weten wie zijn vader is?

Oei. Stilte. Marjorie draait zich om en kijkt Esther kil aan.

MARJORIE

Hans is zijn vader. Ik ben zijn moeder en Hans is zijn vader.

Esther haalt haar schouders op.

MARJORIE

Neem zelf kinderen.

En zonder verder nog om te kijken loopt ze naar de trap.

1963, APRIL. EXT. VliegVeld Wellington. DAG.

Even later heeft Esther zich bij Frank gevoegd. In de verte staat Marjorie onder aan de vliegtuigtrap, zoals ze ooit in bruidsjurk op het vliegveld in Londen stond. Ze steekt aarzelend een hand op naar Frank en Esther, een stuk minder uitbundig dan toen.

FRANK

We zijn een verraderlijk soort. Uiteindelijk.

Esther en Frank zien hoe Marjorie langzaam de treden van de trap bestijgt, alsof er stroop aan kleeft.

Bovenaan draait ze zich nog even om.

Op dat moment slaat Esther haar arm om Franks schouders.

Marjorie stokt. Eén moment is op haar gezicht verwarring te zien, door de demonstratieve manier waarop Esther die arm om de schouder van de nietsvermoedende Frank heeft liggen. Het

lijkt alsof ze ineens iets denkt te begrijpen. Haar mond zakt een beetje open en haar hand blijft in de lucht steken. Dan trekt de stewardess deze onwillige passagier naar binnen en sluit de deur.

De trap wordt weggereden en het vliegtuig begint direct te taxiën.

Met de armen over elkaar heen geslagen kijken Frank en Ester het toestel na.

1963, APRIL. INT. ZAAK ESTHER. DAG.

Tegelijkertijd: Tromgeroffel. Een mannequin neemt een theatrale pose aan en wacht op het licht van de spots. De assistent/minnaar legt de vereiste spanning in zijn stem. Hij geniet van zijn hoofdrol, nu Esther wegblijft.

ASSISTENT/MINNAAR

Tien jaar geleden won een Hollands vliegtuig de handicapsectie van de *great airrace*. In het toestel zaten zestig jonge bruidjes op weg naar hun verloofdes. Vol hoop en verwachting op weg naar hun nieuwe leven in ons land. Eén van die bruidjes was Esther. Dames en Heren, de climax van de show: de bruidsjaпонnen!

Muziek! Een ovatie klinkt als de mannequin naar voren schrijdt: de jurk is adembenemend en er volgen direct meer mannequins met nóg mooiere bruidsjurken. Ze lopen op en neer, gaan niet meer naar achteren, maar blijven uiteindelijk in één rij staan.

De assistent/minnaar zet een pilotenpet op en gaat tussen de bruiden staan. De muziek nadert een hoogtepunt.

De beeldschone nepbruiden zwaaien naar het publiek, alsof het hun achterblijvers zijn.

Dan werpen ze nog een laatste kushandje en verdwijnen achter de coulissen. Het publiek geeft een staande ovatie.

1963, APRIL. EXT. VliegVELD WELLINGTON. DAG.

Het geluid van het applaus is minstens zo hard als dat van het vliegtuig dat zich per seconde verder verwijdt van de plek waar Frank en Esther het nog altijd na staan te kijken.

HEDEN, APRIL. EXT. BEGRAAFPLAATS MARTINBOROUGH. DAG.

De kist zakt in de grond. Een groep mensen in stilte er om heen. Ada, Marjorie en Esther. Marjorie kijkt opzij naar Esther. Esther kijkt naar Marjorie. Er hoeft niets gezegd te worden. Ze richten hun ogen weer op de kist. Ada probeert niet te merken dat de oude Mozie naast haar komt staan.

MOZIE
Ada.

ADA
Mozie.

Gespannen starend naar de kist wacht ze op wat hij gaat zeggen. Maar hij zegt niets.

HEDEN, APRIL. EXT. WIJNVELDEN. DAG.

Laat in de middag, na de begrafenis. Terwijl de zon langzaam zakt en alles in een roodgouden gloed zet, loopt een klein gezelschap in wisselende samenstelling door de velden van de wijngaard. De drie oude zwarte bruiden Marjorie, Esther en Ada. Bob, Mozie, Hannah en Kris. Af en toe is in de velden het geluid van een schot te horen.

a) ESTHER EN HANNAH.

Beelden van glamour/hippiemode uit de jaren zeventig. Esther laat Hannah brochures zien die ze in haar tas heeft. Het zijn oude brochures van haar vroegere modehuis 'Lady Esther' op het hoogtepunt.

ESTHER
Zie je, hoe geraffineerd? Al die lagen, allemaal schuin gesneden. Zo complex.

Hannah knikt, maar ze kan nauwelijks verbergen dat de mode op de foto's haar niet aanspreekt.

ESTHER
Nou ja, er zat een enorm gat tussen wat ik wilde en wat Nieuw Zeeland aankon.

Nu de brochure van de bruidszaak die we herkennen van de titelsequentie.

ESTHER
Nu ben ik oud. Oh dear. Ik heb alleen nog Lady Esther Bridal, in Auckland.

HANNAH
U bent toch joods?

Esther knikt overrompeld.

HANNAH
Ik ook.

Nu weet Esther helemaal niets meer te zeggen.

HANNAH
Mijn moeder is joods. We doen er niet zoveel aan thuis, hoor. Af en toe. Ze loopt altijd op Israël te schelden. Maar o wee als een ander dat doet. Kijk!

Ze haalt een foto uit haar rugzak en laat die aan Esther zien. Die pakt de foto met trillende hand aan en bekijkt hem.

Het is het gezin van Bob rond een tafel. Hij, de gelukkige pater familias, een mooie, zwartharige vrouw die opgewekt de lens inkijkt, en drie prachtige dochters. Alles op die foto sprankelt en glimt. Vooral de menora die midden op tafel staat, met brandende kaarsen.

Esther stamelt wat klanken, ze weet niets meer uit te brengen.

HANNAH
Wat is er?

ESTHER
Ik ben een dwaas.

Ze lacht. Hannah begrijpt er niets van.

ESTHER
Het leven is zo...verrassend.

Hannah knikt, dat vindt zij ook. Ze stopt de foto weer in haar rugzak.

c) ESTHER EN MARJORIE.

Even later lopen Esther en Marjorie helemaal achteraan.

ESTHER
Daar loop ik dan met mijn goeie gedrag en een heel nieuw joods nageslacht. Ik had mijn kind net zo goed niet af hoeven staan.

MARJORIE
Ik denk soms ook...de laatste tijd...

ESTHER

Wat?

MARJORIE

Daarom ben ik hier.

ESTHER

Kom maar op.

MARJORIE

Ik weet het niet. Eigenlijk sinds Hans dood is, weet ik het niet meer. Hij zei ineens dingen...dat we het niet zo hadden mogen doen, dat we het Bob hadden moeten vertellen, dat soort dingen. Ik ben helemaal van slag. Iedereen gaat maar dood.

Ze dept haar ogen met een zakdoekje.

ESTHER

Misschien had hij gelijk.

MARJORIE

Dat ik niet door moest leven met een leugen. Sindsdien loop ik te dubben. Hebben we er goed aan gedaan?

ESTHER

We zouden hem de waarheid kunnen vertellen.

MARJORIE

Misschien dat het me oplucht.

ESTHER

Ik ben er klaar voor.

Vóór hen uit, op flinke afstand, loopt Bob geanimeerd te praten met Hannah en Kris. Ze lachen. Bob slaat zijn arm om zijn dochter. Het is een vrolijk beeld.

MARJORIE

Denk je dat het beter voor hem is?

Bob draait zich om en zwaait vrolijk vanuit de verte. Ze zwaaien terug. Kijken elkaar aan.

ESTHER

Jij bent zijn moeder. Je kent hem.

MARJORIE

Waar zadelen we hem mee op?

ESTHER

Met bedrog. En gratis een dode familie erbij.

MARJORIE

Hij heeft nu een levende familie. Een goed leven, goede herinneringen.

ESTHER

Misschien hebben we er ooit niet goed aan gedaan. Maar waarom zou hij daar de prijs voor betalen? Laten wij dat maar doen.

MARJORIE

Dus we laten het zo?

ESTHER

We laten het zo.

Ze haakt haar arm door de gezonde arm van Marjorie en ze vervolgen hun weg. Twee bejaarde schikgodinnen.

Zo lijken ze voor het moment de beste vriendinnen.

d) ADA, MARJORIE, ESTHER.

Drie oude, zwarte bruidjes lopen - ver achter de rest van de groep aan - langs de witte netten te genieten van het late middaglicht.

ADA

Ik hou zo van de zon.

ESTHER

The wettest place on earth, zo wordt Greymouth toch genoemd?

ADA

Ik heb hier ook minder last van mijn gewrichten.

ESTHER

Waarom zit je daar dan nog steeds?

ADA

Ik zou wel een plekje in Ons Dorp willen, weet je wel, in Auckland.

MARJORIE

Bij de gepensioneerde Hollanders.

ADA

Ja. Lekker in de zon, gezellig.

ESTHER

Dan doe je dat toch. Hópla.

ADA

Derk wil het niet.

ESTHER

O ja.

Het is even stil. En passant raakt Ada het witte gaas aan.

ADA

Hij ziet maar. Ik doe het.

Of ze jaren jonger wordt. Ze probeert de nieuwsgierige blikken te negeren. Plotseling klinkt een schot vrij dichtbij. Van schrik maken de oude dames bijna een sprongetje in de lucht. Ada maakt nog steeds het piepgeluidje dat ze vroeger ook al maakte.

Nu pas wordt het moderne automatische luchtdrukgeweer zichtbaar, zoals die her en der verspreid in de eindeloze velden gezet zijn. Esther steekt nog een sigaret op. Diep tevreden inhaleert ze de rook.

Ze hernemen de wandeling, lopen van ons weg. We horen nog:

ESTHER

Ik heb een stoltsel in mijn hart. Ik kan elk moment dood neervallen.

MARJORIE

Zou je misschien de andere kant op willen blazen?

Wij blijven achter en nemen afstand.

De ondergaande zon zet de velden van de wijngaard in laag, vlamvend herfstlicht. Trossen druiven hangen zwaar aan de struiken. Het witte gaas dat als een bruidssluier zonder eind over de rijen wijnstruiken gedrapeerd is, beweegt zacht in de wind.

De zon schijnt door de dunne stof.

Af en toe klinkt het droge geluid van een schot.

Einde.

Marieke van der Pol,
Amsterdam, 1 maart 2006.

Met dank aan Ross Fraser en Ernie Tee.

